

gazeta

UNIwersYTECKA

nr 2 (152)

listopad 2007

ISSN 1505-6317

Podsumowanie rekrutacji

str. 10-11

Koordynator projektu dr Tomasz Rożek

Gościem spotkania inauguracyjnego był dr Marcin Ryszkiewicz, geolog i ewolucjonista

Inauguracja

4 października w Rondzie Sztuki w Katowicach odbyło się pierwsze spotkanie Śląskiej Kawiarni Naukowej, której partnerami są Uniwersytet Śląski i National Geographic Polska. Ta kawiarnia to coś znacznie więcej niż „pijalnia kawy”. To miejsce towarzyskich spotkań i dyskusji, których tematem ma być nauka. Ocieplenie klimatu, komórki macierzyste, energetyka jądrowa, kolonizowanie innych planet... Śląska Kawiarnia Naukowa to miejsce, w którym dyskutuje się o problemach ważnych i trudnych, ale w sposób nieskrępowany i przystępny.

Więcej na str. 15

Dr Marcin Ryszkiewicz i JM Rektor US
prof. zw. dr hab. Janusz Janeczek

Foto: Antoni Trzmiel

Szanowni Czytelnicy!

Po uroczystej, jubileuszowej inauguracji roku akademickiego 2007/2008 w Teatrze Śląskim w Katowicach nadeszła kolej na uroczystości wydziałowe. Imprezy te są pretekstem do skupienia się na temacie tegorocznej rekrutacji. Na końcowe wyniki będziemy musieli jeszcze poczekać, ale liczba blisko 7 tys. młodych ludzi przyjętych na pierwszy rok studiów stacjonarnych świadczy o tym, że oferta Uniwersytetu spotkała się z dużym zainteresowaniem maturzystów. Tradycyjnie najbardziej oblegane były kierunki humanistyczne, a wśród nich największą popularnością cieszył się język angielski w biznesie. O szczegółach tegorocznej akcji rekrutacyjnej możecie Państwo przeczytać w wywiadzie przeprowadzonym z prorektorem ds. kształcenia prof. UŚ dr hab. Anną Łabno.

W październiku odbyło się także pierwsze, inauguracyjne, spotkanie w Śląskiej Kawiarni Naukowej (w Rondzie Sztuki w Katowicach). O jej powstaniu pisaliśmy już w poprzednich numerach „Gazety Uniwersyteckiej UŚ”, ale słowem przypomnienia, w założeniach Śląskiej Kawiarni Naukowej jest połączenie kameralnej atmosfery, zapachu kawy i naukowej dyskusji. Podczas spotkania inauguracyjnego można było podyskutować na temat ewolucji, a gościem był dr Marcin Ryszkiewicz, geolog i ewolucjonista z Muzeum Ziemi PAN w Warszawie. Zapraszamy do lektury relacji z tego spotkania.

Ciekawą imprezą, choć odbywającą się wiele tysięcy kilometrów od Uniwersytetu Śląskiego, były I Europejskie Targi Edukacyjne Szkolnictwa Wyższego w Pekinie, podczas których uczelnie z 39 krajów, w tym 26 Unii Europejskiej, prezentowały swoje oferty edukacyjne. Stoisko miał również Uniwersytet Śląski, który promował możliwości przyjęcia studentów chińskich na studia w języku angielskim na kierunkach matematyka, fizyka i chemia. Zachęcamy do przeczytania relacji oraz obejrzenia fotoreportażu z wizyty przedstawiciela naszej Uczelni w Pekinie.

23 października w Uniwersytecie Śląskim odbyło się również uroczyste wręczenie odznaczeń państwowych i Medalu Komisji Edukacji Narodowej pracownikom naszej Uczelni. Zapraszamy do zapoznania się z listą nagrodzonych.

REDAKCJA

Targi edukacyjne w Pekinie

str. 16-17

Polecamy

ROZMOWA

Telemedycyna to inaczej zdalna opieka nad pacjentem, wykorzystująca nowe technologie informatyczne, umożliwiające m.in. wymianę informacji. Dzięki niej możliwe jest udzielenie skutecznej pomocy większej liczbie osób, przy jednoczesnym wykorzystaniu niewielkiego personelu medycznego, ponadto nadzór nad prawidłowym przebiegiem rehabilitacji – powiedział prof. zw. dr hab. inż. Ryszard Tadeusiewicz z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie ..... Str. 4-5

Choć jeszcze za wcześnie na końcowe podsumowania, można już dzisiaj powiedzieć, że oferta przygotowana przez Uniwersytet Śląski spotkała się z dużym zainteresowaniem. Blisko 7 tys. osób rozpoczęło studia stacjonarne w Śląskiej Alma Mater. Takie wyniki świadczą o tym, że oferta naszej Uczelni była właściwie przygotowana i trafiła do kandydatów – powiedziała prorektora ds. kształcenia prof. UŚ dr hab. Anna Łabno ..... Str. 10-11

WYDARZENIA

Inauguracje wydziałowe ..... Str. 9

Z ŻYCIA WYDZIAŁÓW

Przemówienie Rektora podczas inauguracji roku akademickiego w Zespole Szkół Wyższych w Rybniku ..... Str. 6-7

Kino po kinie.

Wykład prof. A. Gwoździa 7-8

Konferencja w Ustroniu ..... Str. 12-13

www.poradniajezykowa.pl ..... Str. 20

FELIETONY

Łyk historii dla kurażu ..... Str. 25

Kawa z uczonym ..... Str. 25

PONADTO

Nowe urządzenie dla Instytutu Fizyki ..... Str. 11

Medale i odznaczenia państwowe dla pracowników UŚ ..... Str. 14

Inauguracja Śląskiej Kawiarni Naukowej ..... Str. 15

Targi edukacyjne w Pekinie ..... Str. 16-17

Kalendarium

Uniwersytetu Śląskiego, cz. 2 ..... Str. 18-19

Projekt socjologiczny ..... Str. 19

III Festiwal Humoru ..... Str. 21

Wykłady CSnCiŚ ..... Str. 22

Absurdalia 2007. Zaproszenie ..... Str. 22

Przygoda ze skautowaniem w Podlesicach ..... Str. 23

Obóz naukowy w Cieszynie ..... Str. 23

Sukcesy młodych.

Dr Marcin Binkowski ..... Str. 24

Festiwal Ekologiczny „Zielono mi”. Zaproszenie ..... Str. 26

Poznajmy się. Dział Współpracy, Promocji i Karier, cz. 2 ..... Str. 27

Kronika UŚ ..... Str. 28-29

Wydawnictwo UŚ ..... Str. 30

MIESIĘCZNIK UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO W KATOWICACH

Ugazeta

UNIWERSYTECKA

Pismo ukazuje się od 1992 roku za zgodą JM Rektora.

ISSN 1505-6317

Okladka: Podsumowanie rekrutacji
foto: Agnieszka Sikora

REDAGUJE ZESPÓŁ: Agnieszka Sikora, Maria Sztuka
WSPÓŁPRACOWNICY: Aleksandra Jędrzejko, Aleksandra Kielak,
Agnieszka Turska-Kawa, Michał Wojak, Antoni Trzmiel

ADRES REDAKCJI:

ul. Bankowa 5 (dawna siedziba NBP), III piętro, pok. 217/5
40-007 Katowice, tel.: (032) 359 19 64, faks: (032) 359 2032
e-mail: gazeta@us.edu.pl lub gazetauniwersytecka@op.pl

Jesteśmy w internecie: <http://gu.us.edu.pl>

OBSŁUGA POLIGRAFICZNA: Oficyna Wydawniczo-Projektowa „Markan” Marcin Kandziara, ul. Piastów 7/204, 40-866 Katowice
tel. (032) 254-28-09, e-mail: markan6@o2.pl

Nakład: 1000 egz.

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania, adiacji i redagowania tekstów. Redakcja nie identyfikuje się ze wszystkimi przedstawionymi poglądami Autorów. Niektóre z nich traktujemy jako zaproszenie do dyskusji.

Mamy zielone światło

Rozmowa z prof. zw. dr. hab. inż. Ryszardem Tadeusiewiczem
z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie

3 października br. wykład inauguracyjny zatytułowany „Telemedycyna - przydatna dziś, niezbędna jutro”, otwierający nowy rok akademicki na Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach UŚ, wygłosił prof. zw. dr hab. inż. Ryszard Tadeusiewicz.

- Nazwanie telemedycyny wyłącznie leczeniem na odległość jest zapewne wielkim uproszczeniem. Czym zatem dokładnie jest telemedycyna?

- Telemedycyna to inaczej zdalna opieka nad pacjentem, wykorzystująca nowe technologie informatyczne, umożliwiające m.in. wymianę informacji, przesyłanie statycznych i dynamicznych obrazów, zdjęć rentgenowskich, echogramów, EKG, USG, MRI, wyników tomografii komputerowej i diagnoz. Dzięki niej możliwe jest udzielanie skutecznej pomocy większej liczbie osób, przy jednoczesnym wykorzystaniu niewielkiego personelu medycznego, ponadto nadzór nad prawidłowym przebiegiem rehabilitacji. Wśród obszarów, w których może być zastosowana telemedycyna są: telekardiologia, teleelektrokardiografia, telepatologia, teleradiologia, teletransmisje z sal operacyjnych, zdalna asysta przy zabiegach chirurgicznych, monitoring i leczenie chorób przewlekłych w warunkach domowych, konsultacje specjalistyczne, okresowe badania lekarskie oraz ratownictwo morskie i górskie. Telemedycyna ma mnóstwo zalet, ale przede wszystkim należy wymienić tu kwestie ekonomiczne (znaczące obniżenie kosztów leczenia) oraz szybkość działania (szybka diagnoza).

- Telemedycyna jest wciąż czymś nowym w Polsce i na starcie na pewno spotyka się z wieloma problemami. Jakiego typu?

- Na pewno posiadamy w Polsce kompetentną kadre lekarską. Natomiast wyposażenie techniczne, choćby zwykłych przychodni, znacząco odbiega od standardów europejskich. Nie chodzi tylko o komputery, ale przede wszystkim mam na myśli aparaturę specjalistyczną, której jest zdecydowanie za mało. Do tego dochodzą kwestie rozmaitych procedur organizacyjnych. Jeśli mówimy o informatyce w medycynie, to musimy sobie uświadomić, że niesie ona ze sobą inne poważne problemy właśnie organizacyjnej natury, np. sprawy dotyczące sposobu gromadzenia danych, a co za tym idzie kwestie bezpieczeństwa. Wszyscy zdajemy sobie sprawę, że dane medyczne mają charakter bardzo wrażliwych, można powiedzieć - intymnych. Większość z nas nie życzyłaby sobie ich ujawniania. Dlatego problem tajności informacji czy poufności danych, który dotąd dotyczył tylko wojska albo banków, teraz zaczyna pojawiać się z dużą mocą w obrębie medycyny czy telemedycyny. W związku z tym, jeśli mówimy o systemach szpitalnych, o technikach diagnostycznych opartych na komputerach i o zdalnym dostępie do tego typu zasobów - to musimy sobie jednocześnie zdać sprawę z zagrożenia ewentualnymi włamaniami hakerów, którzy mogą wyrządzić dużo szkody. Jeśli haker, włamując się na stronę nieulubianego ministerstwa zrobi jakiś dowcip, to ludzie się jedynie pośmieją. Jeżeli zniszczy zasoby informatyczne jakiegoś banku, to przysporzy bankowcom ogromnej pracy związanej z odtworzeniem danych, ale dramatu nie będzie. Natomiast gdy zniszczy zasoby informatyki medycznej, to ktoś może z tego powodu umrzeć. Na razie tego typu włamań nie ma, gdyż bazy danych medycznych są praktycznie puste, ale należy się z tym liczyć w niedalekiej przyszłości. Dlatego zabezpieczenia w tej dziedzinie muszą być na najwyższym poziomie.

Zastosowania telemedyczne rodzą wiele nowych problemów o charakterze techniczno-praktycznym. W szczególności dąży się do tego, żeby instalacja stosownych czujników badających funkcjonowanie określonych narządów (na przykład serca) była dla pacjenta jak najmniej obciążająca i nie wymagała żadnej specjalistycznej wiedzy. Dlatego duże nadzieje wiąże się z czujnikami, które mogą być umieszczone bezpośrednio w ubraniu. Przy takim rozwiązaniu osoba z nich korzystają-

ca może po prostu zakładać je i zdejmować podczas codziennego ubierania.

- W tym roku akademickim na Wydziale Informatyki i Nauki o Materiałach UŚ ruszył nowy kierunek - inżynieria biomedyczna. Pierwsza w tej dziedzinie była Akademia Górniczo-Hutnicza, gdzie już rok temu powstała Międzywydziałowa Szkoła Inżynierii Biomedycznej. Jak rodziła się w Polsce idea powołania do życia kształcenia w tym zakresie?

- Trudno podać jakąś konkretną datę, ale już na przełomie lat 60. i 70. XX w. w Politechnice Warszawskiej prof. Juliusz Keller zbierał i kształcił grupy studentów elektroniki, którzy w efekcie zajmowali się szeroko rozumianą elektroniką medyczną. Oczywiście urządzenia, którymi się wówczas zajmowano, były bardzo niedoskonałe, ale takie początki miała m.in. polska szkoła ultrasonografii, którą później rozwijał prof. Leszek Filipczyński. To była baza do budowy polskich, w znacznej mierze oryginalnych urządzeń do pomiarów różnego rodzaju sygnałów bioelektrycznych. Natomiast inżynieria biomedyczna w dzisiejszym rozumieniu zaczęła formować się w latach 80. W tym czasie miałem już doktorat z elektroniki i habilitację z informatyki; poszedłem dodatkowo na studia medyczne, m.in. po to, żeby poszukiwać w budowie i funkcjonowaniu żywego organizmu pewnych źródeł inżynierskiej inspiracji. Było mi to potrzebne dla tworzenia nowych systemów technicznych przetwarzania i analizy danych (np. pamięci skojarzeniowej), komunikacji człowieka z maszyną (np. systemy automatycznego rozpoznawania mowy i obrazu), nowych metod sterowania (roboty kroczące) itp. Trzeba także dodać, że był to czas, kiedy powstał w Warszawie Instytut Biocybernetyki i Bioinżynierii Medycznej PAN, któremu przez wiele lat przewodził prof. Maciej Nałęcz, a w którego Radzie Naukowej byłem niemal od początku istnienia.

Wówczas poprzez studiowanie współbieżnie wiedzy medycznej, jak i technicznej, wraz z grupą osób zaangażowanych w tę tematykę, powołaliśmy do życia ideę stworzenia specjalisty hybrydowego, czyli kogoś, kto potrafiłby dobrze rozumieć potrzeby i problemy lekarza, ale jednocześnie posiadałby kompetencje na wysokim poziomie w zakresie wiedzy technicznej. Inżynier biomedyczny w odróżnieniu od

Foto: Agnieszka Sikora

sprzyjający „klimat” rozwoju, czyli zielone światło włączone w kierunku inżynierii biomedycznej. Trzeba także wspomnieć o, na razie niewyczerpanych, potrzebach rynku, czego nie są nawet w stanie zmienić wszelkie rewolucje administracyjne i finansowe, jakie w najbliższym czasie przejdzie polska służba zdrowia.

Kolejną kwestią jest wytwarzanie sprzętów, narzędzi i przyrządów na potrzeby inżynierii biomedycznej. Wielkie światowe mołochy przemysłowe opanowały całkowicie produkcję np. samochodów, telefonów komórkowych, telewizorów... Tam Polska nie ma czego szukać. Natomiast inżynieria biomedyczna jest dziedziną, w której wciąż jeszcze jest ogromne pole do popisu. Przed nami rozciągają się obszary, które możemy zająć.

ROZMAWIAŁA
AGNIESZKA SIKORA

Prof. zw. dr hab. inż. Ryszard Tadeusiewicz

inżyniera w tradycyjnym rozumieniu tego słowa musi operować urządzeniami, które będą miały styczność z żywą tkanką. I w związku z tym dochodzą dodatkowe problemy, np. kwestia tzw. biogodności materiałów. Okazuje się, że pewne tworzywa, zarówno naturalne jak i sztuczne, dobrze współpracują z żywą tkanką, a inne nie. Doszliśmy wówczas do wniosku, że takiemu specjalistce trzeba dać określony zasób wiedzy medycznej, wiedzy w zakresie inżynierii materiałowej, informatycznej, elektronicznej, mechaniki precyzyjnej, biomechaniki itd. I dopiero suma tych wszystkich zasobów wiedzy tworzy inżyniera biomedycznego. Oczywiście ten proces trwał lata, zanim wyważyliśmy proporcje we właściwy sposób, dobraliśmy pewien schemat, który następnie został przyjęty w skali ogólnopolskiej. Przedmiotem naszej dumy w AGH był fakt, że przyjęty przez ministerstwo ogólnopolski standard w dużej mierze oparty był na wzorze, który kiedyś opracowała AGH. Ten wynik, między innymi moich wieloletnich przemyśleń, obecnie jest podstawą kształcenia w całym kraju.

- Jak wygląda obecnie w Polsce kształcenie w zakresie inżynierii biomedycznej?

- To dopiero początki. Rok temu uruchomiono takie studia na AGH, teraz dołączył Uniwersytet Śląski, szykuje się Politechnika Warszawska itd. Ale mamy świetną kadrę naukową i to jest nasz atut. W wielu miejscach, np. na Śląsku czy Krakowie, są grupy osób, które rzeczywiście swoim poziomem wiedzy naukowej i kreatywności nie odbiegają od naukowców z najbardziej renomowanych ośrodków naukowych świata. Po drugie, mamy

- Członek Prezydium PAN, wiceprezes Krakowskiego Oddziału PAN
- Członek korespondent PAU, przewodniczący Komisji Nauk Technicznych
- Absolwent AGH 1971, doktorat 1975, habilitacja 1980, tytuł naukowy 1986
- Informatyk, automatyk, biocybernetyk
- Pracownik AGH w Krakowie, wieloletni wicedyrektor Instytutu i kierownik Zakładu Biocybernetyki (od 1973 roku); od 1997 r. największej w Polsce Katedry Automatyki. W latach 1996-1998 prorektor ds. nauki AGH, od 1998 r. rektor AGH, wybrany na powtórny kadencję (1999-2002) oraz po raz trzeci z rządu na kadencję (2002-2005); wiceprzewodniczący i przewodniczący Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych (1999-2005), wiceprzewodniczący Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa (1999-2005), członek prezydium KRASP w kadencji (1999-2002). Przewodniczący Rady Naukowej Instytutu Informatyki Teoretycznej i Stosowanej PAN (od 2006 r.).
- Członek Polskiej Akademii Inżynierskiej, член Российской Академии Естественных Наук (członek zagraniczny Rosyjskiej Akademii Nauk Przyrodniczych od 1999 roku), Participe Pleno Jure Academie Europeenne des Sciences, des Arts et des Letters (członek tytularny Europejskiej Akademii Nauk, Sztuk i Literatury z siedzibą w Paryżu - od 2001 roku), Fellow of World Academy of Art and Science (członek Światowej Akademii Nauk i Umiejętności z siedzibą w San Francisco od 2005 roku).
- W latach 1990 - 1997 był z wyboru członkiem KBN w pierwszej (historycznej) i w drugiej kadencji (najpierw wybrano go do Komisji Badań Podstawowych, a gdy zlikwidowano administracyjnie istnienie nauk technicznych w obszarze badań podstawowych - był ponownie wybrany do Komisji Badań Stosowanych). W latach 1999-2005 nieprzerwanie był mianowany (na każdy kolejny konkurs grantów) przewodniczącym Sekcji Informatyki KBN (potem MNiI).
- W 2005 roku minister nauki i informatyzacji powołał go na przewodniczącego Rady Informatyzacji.
- Jest autorem ponad 650 prac naukowych i ponad 70 monografii książkowych. Pracuje w redakcjach 8 międzynarodowych czasopism naukowych jako Associate Editor, współredagował wydanie ponad 20 książek, recenzował ponad 200 artykułów w czołowych międzynarodowych czasopismach naukowych, rokrocznie jest członkiem komitetów naukowych od kilku do kilkunastu międzynarodowych konferencji naukowych.
- Był promotorem 56 doktoratów, a także opiniodawcą w 226 przewodach doktorskich, 94 habilitacyjnych i 75 wnioskach profesorskich (nie licząc opinii tajnych zleczanych przez CK). W 2002 roku został wybrany i jest obecnie członkiem Centralnej Komisji ds. Stopni Naukowych i Tytułu Naukowego.
- Nadano mu tytuł doktora *honoris causa* lub honorowego profesora 10 uczelni polskich i zagranicznych. Ma tytuł Euroinżyniera nadany przez FEANI, Złotego Inżyniera Pięciolecia 2000-2004 nadany przez NOT i Mistrza Mowy Polskiej nadany w ogólnopolskim plebiscyście (2004). Jest członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Fonetycznego i Polskiego Towarzystwa Informatycznego oraz Senior Member of IEEE, Full Member of ACM, Professional Member of SPIE, Senior Member of INNS. Dodatkowo ma członkostwo czynne kilku towarzystw naukowych polskich.

Przemówienie JM Rektora UŚ prof. zw. dr. hab. Janusza Janeczka podczas inauguracji roku akademickiego Zespołu Szkół Wyższych w Rybniku

Integracja czyli scalanie

Foto: Agnieszka Sikora

Nie da się na dłuższą metę budować ośrodka akademickiego z doskoku. Należy podjąć działania w celu związania z Rybnikiem uczonych, którzy chcieliby tutaj prowadzić swoje badania naukowe i kształcić studentów, ale także tutaj żyć, aby kształtować krajobraz intelektualny miasta.

Myślą przewodnią mojego przemówienia będzie integracja. Integracja, czyli scalanie.

Dwudziestego września z rektorem Wojciechem Zielińskim uczestniczyliśmy w uroczystości powstania Górnośląskiego Związku Metropolitalnego, scalającego w jeden organizm administracyjno-organizacyjny czternaście miast Górnośląskiej i Zagłębiowskiej konurbacji. Powstanie megamiasta liczącego ponad dwa miliony mieszkańców, w tym około 120 tysięcy studentów, bez wątpienia będzie korzystne dla uczestników Związku, ale budzi obawy

przed marginalizacją w tych miastach województwa śląskiego, które z racji geograficznych pozostaną poza metropolią, jak na przykład Rybnik. Z jednej strony przeciwdziałać tej marginalizacji może integracja Rybnika z miastami ościennymi (Wodzisławiem, Jastrzębiem Zdrojem, Raciborzem i Zorami), z drugiej dalszy wzrost atrakcyjności samego Rybnika dla jego mieszkańców, a także dla tych, którzy mieliby powód, aby tutaj przybyć i osiedlić się. Tym powodem może być rozwijający się ośrodek akademicki utworzony przez trzy największe śląskie uczelnie. Mądry pomysł utworzenia w Rybniku kampusu katowickiej Akademii Ekonomicznej, Politechniki Śląskiej i Uniwersytetu Śląskiego może i powinien w nowej sytuacji ekonomiczno-administracyjnej Śląska stać się ważnym elementem rozwoju aglomeracji rybnickiej.

Próba utworzenia aglomeracji na wzór i podobieństwo GZM niesie za sobą ryzyko niesprostania konkurencji. Szanse upatrywałbym raczej w komplementarności i unikalności funkcji Rybnika oraz jego satelitów. Czyli tworzenia i rozwoju tych funkcji, których nie znajdziemy w GZM. Odnosiłbym to także do Zespołu Akademickich Szkół Wyższych.

Jeszcze raz podkreślę. Mądrą decyzją władz miasta i trzech uczelni przed kilku laty znalazły się one w jednym miejscu, tworząc tym samym kampus unikalny, co najmniej w skali kraju. Jednak w dalszym ciągu są to trzy odrębne uczelnie, które kształcą swoich studentów na tradycyjnych, właściwych im

kierunkach studiów, przy pomocy swojej kadry akademickiej, w swoich obiektach. Koegzystują, współpracują, ale nie utworzyły niczego, co nazwałbym wartością unikatową. Innymi słowy, ciągle przed nami jest szansa na stworzenie zupełnie nowego modelu kształcenia akademickiego z wykorzystaniem faktu, że jak nigdzie indziej tutaj w Rybniku jesteśmy tak blisko siebie.

Myślę, jeśli nie o całkiem nowym kierunku studiów, to przynajmniej o kierunkach lub specjalnościach unikatowych, które mogłyby być prowadzone siłami trzech uczelni. Mamy dobre doświadczenia z Katowic, gdzie ze znakomitym skutkiem przez lata działała Międzynarodowa Śląska Szkoła Handlowa - wspólne przedsięwzięcie Akademii Ekonomicznej i Uniwersytetu. Nie oferuję gotowych pomysłów, wskazuję tylko na nową ideę kształcenia akademickiego już realizowaną w najlepszych uniwersytetach świata. W miejsce lub obok klasycznych kierunków studiów pojawiają się kierunki multidyscyplinarne, a nawet transdyscyplinarne, łączące wiedzę z bardzo różnych dziedzin. Ich absolwenci nabywają nowych umiejętności potrzebnych na coraz bardziej złożonym rynku pracy a także zwiększają swoją szansę zatrudnienia ze względu na elastyczność sposobu myślenia oraz zdolności adaptacyjne, jakie nabyli w trakcie nowego typu studiów.

Z perspektywy Uniwersytetu w Rybniku osiągnęliśmy etap rozwoju, który nazwałbym kształceniem filialnym. Oznacza to, że oferta Uniwersytetu w Rybniku nie odbiega od tradycyjnej oferty w Katowicach i ogranicza się do kilku kierunków studiów pierwszego stopnia, a od niedawna także studiów podyplomowych. Nauczyciele akademicy z mniejszym lub większym entuzjazmem wędrują do Rybnika, aby po skończonych zajęciach jak najszybciej wrócić do siebie. Ten model w dłuższej perspektywie czasowej nie przyniesie większych korzyści ani miastu ani Uczelni. Bez wątpienia jeśli myślimy serio o rozwoju ośrodka rybnickiego, a tak właśnie myślimy, powinniśmy po pierwsze pomyśleć o nowej ofercie kształcenia w Rybniku, która byłaby interesująca nie tylko dla młodzieży stąd, ale przyciągałaby studentów z innych zakątków Polski a także z publi-

szych Czech. Po drugie, musimy, wspólnie z władzami miasta, myśleć o budowaniu własnej kadry akademickiej w Rybniku. Nie da się na dłuższą metę budować ośrodka akademickiego z doskoku. Należy podjąć działania w celu związania z Rybnikiem uczonych, którzy chcieliby tutaj prowadzić swoje badania naukowe i kształcić studentów, ale także tutaj żyć, aby kształtować krajobraz intelektualny miasta.

Nie uda się to, jeśli będziemy dążyli tylko do powielania kierunków studiów w uczelniach macierzystych. Posłużę się przykładem Cieszyna, gdzie uzdolniona artystycznie młodzież z regionu i innych części Polski, a także z Czech ściga na Wydział Artystyczny UŚ wiedzioną szansą spełnienia swoich twórczych aspiracji. Dotyczy to także studiów z zakresu etnologii, których w Katowicach nie prowadzimy, lecz wyłącznie w Cieszynie. I o takim rodzaju uni-

kalności myślę w odniesieniu do Rybnika. W odróżnieniu od Cieszyna, w Rybniku mamy do czynienia z potencjałem trzech dużych uczelni. Aż się prosi, aby go wykorzystać w celu stworzenia czegoś zupełnie nowego.

Doświadczenia rybnickie mogą także posłużyć naszym trzem uczelniom w procesie nieodzownej integracji. Jestem orędownikiem integracji dobrych szkół wyższych w naszym województwie po to, aby lepiej i efektywniej wykorzystać ich różnorodny potencjał intelektualny. Kiedy mówię o daleko idącej integracji uczelni, niektórzy pojmują to jako krok w kierunku ich fuzji. Z punktu widzenia dalekosiężnego interesu naszego regionu byłby to krok pożądany, jednak już teraz w obowiązującym stanie prawnym możemy się scalać bez naruszania czyjejkolwiek autonomii. Myślę o wspólnych kierunkach studiów, o komplementarności

kadry naukowej, o wspólnych laboratoriach badawczych (oszczędniej i efektywniej), o tym wszystkim, co decydowałoby o sile śląskiego ośrodka naukowo-akademickiego. Zdaję sobie sprawę z trudności w realizacji takiego pomysłu. Na to potrzeba nie tylko czasu, ale i dobrych przykładów. Jestem przekonany, że campus w Rybniku jest właściwym miejscem do stanowienia dobrego przykładu współdziałania uczelni w kierunku stworzenia nowej jakości kształcenia akademickiego, co przysłuży się zarówno samym uczelniom oraz miastu, które udzieliło nam gościny.

Rybnik potrzebuje nowej oferty edukacyjnej i o tym powinniśmy myśleć i w tym kierunku powinniśmy działać w nowym roku akademickim.

JANUSZ JANECZEK
REKTOR UNIWERSYTETU ŚLĄSKIEGO
W KATOWICACH

Skrócona wersja wykładu prof. dr. hab. Andrzeja Gwoźdźcia wygłoszonego podczas inauguracji roku akademickiego Zespołu Szkół Wyższych w Rybniku

Kino po kinie

czyli film w epoce możliwości jego elektronicznej dystrybucji

Foto: Agnieszka Sikora

Kino współczesne, a wraz z nim cała kultura audiowizualna znalazły się w nowej sytuacji, zarówno technologicznej, jak i antropologicznej. Można ją określić mianem syndromu „pomiędzy”, czyli próbować opisać za pomocą kategorii interfejsu – miejsca przecięcia jednych form mediów z innymi, analogonu i cyfry, materialności taśmy fotochemicznej z niematerialnościami bitów informacji, powierzchni styku podmiotu z ekranem.

Ta technologiczna zmiana warty ku intermedialności nie pozostaje, rzecz jasna, bez wpływu na konsekwencje odbioru, i szerzej – kondycję kulturową użytkowników obrazów, czyli nas wszystkich. Dzieje się tak przede wszystkim dlatego, że tych obrazów jest dużo, być może za dużo, że są one dostępne zawsze i wszędzie, że nasza ikonosfera jest nimi wypełniona do cna, że świat stał się po prostu jednym wielkim Heideggerowskim „światoobrazem”, a epoka nasza zasłużyła na miano „epoki rozpaczliwej multiplikacji obrazów” (Pascal Bonitzer).

W konsekwencji każde medium, a zwłaszcza tzw. nowe media audiowizualne wywołują niekwestionowany już przez nikogo, coraz przemożniejszy wpływ na całość naszych doświadczeń kulturowych – poddają nas nieustannej próbie siły i ognia, wyobraźni i wyborów kształtując już nie tylko nowe style kultury, ale współtworząc wydatnie jej modele.

DVD na przykład, rozumiane jako technokulturowy porządek użytkownika przekazu audiowizualnego na dysku optycznym (Digital Versatile Disc), obejmujący odtwarzacz wraz z podmiotową sytuacją odbioru, traktować należy jako podstawowe (obok telewizji) medium obcowania z filmem w dobie elektronicznej i cyfryzacji kultury, albo – jak kto woli – filmu po kinie. Właśnie medium (a nie tylko – jak mówimy) →

dzisiaj modnie – format), skoro możliwości korzystania zeń daleko wykraczają poza sam nośnik, a ograniczenia technik kinematograficznych – zwłaszcza tych decydujących o istocie iluzji kinematograficznej (brak opcjonalności, lektura „jednokanałowa”, pozbawiona dodatkowych pakietów informacji) – zostają przełamane bądź wydatnie złagodzone.

Otóż owa „DVD-zacja kina” reaktywuje, z jednej strony, życie kinowe filmu na nowym etapie jego technokulturowego rozwoju, a to wskutek udomowienia kinopodobnego porządku odbioru filmu (z wielokanałową ścieżką dźwiękową i panoramicznym formatem na czele), czemu sprzyja także powolne rozpowszechnianie się nowej generacji telewizorów plazmowych, zawieszanych niczym obrazy w ramach na ścianach mieszkań. Z drugiej strony film „na DVD” oznacza nieuchronnie postęp ogólnej mobilizacji widzenia tekstów audiowizualnych, a nawet czegoś, co można by określić mianem jego „uturystycznienia”: masowego włączania do rozmaitych porządków lokomocyjno-turystycznych, co na ogół wiąże się z podpięciem go do aktywności typowo konsumpcyjnych (od zakupów do jedzenia), a w wielu wypadkach antycypuje doświadczenie turystyczne bądź dokonuje się równoległe z nim: film trafił przecież do autobusów, biur podróży, do wind i barów; a lotnictwo ma nawet swoją własną sieć dystrybucyjną Inflight Entertainment, działającą w ramach World Airline Entertainment Association (WAEA) i rozdającą nawet swoje podniebne Oscary (w roku 2004 przyznano ich aż w jedenastu kategoriach!) itp.

W tym wypadku mamy do czynienia ze swoistą praktyką dekonstrukcyjną, wskazującą na współczesną postać tego, co Walter Benjamin w swoim artykule „Dzieło sztuki w epoce możliwości jego technicznej reprodukcji” z 1936 roku – także ze względu na film – określał mianem „wartości ekspozycyjnych”. Chodzi o absolutny demontaż kinematograficznego porządku odbioru, opartego na „czerni kina” (Roland Barthes), zastępowanego teraz świetlistością samolotowego pokładu czy kakofonią ulicznego hałasu. Zarazem przecież owa kulturowa zmiana prowadzi do zastąpienia logiki nowości przez logikę powtarzalności: jeżeli na przykład *Marzyciela* Marca Forstera oglądam nad Mongolią lecąc do Chin, po raz trzeci nad Antarktydą w drodze do Kanady, bo wcześniej widziałem ten film już w multipleksie, to mogę jedynie powiedzieć, iż okoliczności odbioru stają się ważniejsze od fabuły.

Obydwa zjawiska – udomowienie kina na etapie nowej, cyfrowej technokul-

tury oraz jego mobilizacja – są dwoma w istocie biegunami na tej samej skali przemian charakteryzujących ruch filmu z kina do innych przestrzeni odbioru (film z odtwarzacza DVD na ekranie telewizora w domu, na wyświetlaczu w samolocie, na laptopie w pociągu czy na przenośnym odtwarzaczu DVD w samochodzie).

Ale obok przemian samych porządków widzenia nowe doświadczenie medialne obejmuje również cyfrowe formy i porządku samych filmów, na które w sposób istotny wpływają paratekstualne warunki lektury widzialności i słyszalności: chodzi zwłaszcza o cyfrowe rekonstrukcje starych filmów oraz rozmaite strategie opatrywania ich ramami w nowych kontekstach kulturowo-interpretacyjnych. DVD pozwala na niebywałą ekspansję tej właśnie formy dyskursu współ- czy okołofilmowego, bo organizuje, lepiej: edytuje materiały z rozmaitych etapów życia filmu i różne jego poziomy w swego rodzaju palimpsest, przyjmując na siebie funkcje paramedium kina – kina o kinie.

Mamy zatem możliwość przerabiania filmu kinowego, zwłaszcza wskutek jego cyfrowej rekonstrukcji (co idzie czasami w parze z zastępowaniem wcześniejszej wersji kinowych autoryzowanymi edycjami reżyserskimi). Zdecydowanie jednak bardziej donośne z kulturowego punktu widzenia okazują się praktyki paratekstualizacyjne (oparte na rozplenianiu się tego, co handel wdzięcznie określa mianem bonusów), anektujące filmy za pomocą ich postkinowych „biografii”, często aspirujące do roli przepracowanej na nowo historii filmu. Tutaj sam film stanowi jedynie część oferty na dysku DVD (po prostu jego program), sterowaną i dostępną poprzez menu, które pozwala dotrzeć bezpośrednio do jego paratekstualnych elementów: zwiastuna, dokumentu z realizacji, zestawu scen usuniętych bądź dodanych, audiokomentarza, materiału ikonograficznego itp., ale zawiera także na przykład zwiastuny innych filmów tego samego reżysera, serii, kolekcji, cyklu itd. W rezultacie poprzez zrekonstruowany (w stosunku do „oryginału”) paratekst możliwa staje się bezprecedensowa ingerencja w proces historycznofilmowy – poprawianie, a czasami wręcz naprawianie, historii kina (już wcześniej proces ten zainaugurowało kolorkowanie filmów czarno-białych).

Nadto obcowanie z filmem w postaci cyfrowej, zwłaszcza na komputerze (ale i do pewnego stopnia w porządku odtwarzacz-telewizor), zaświadcza pewien typowy dla tego medium charakter: użytkowane na laptopach bądź di-

splayach komputerów stacjonarnych obok lub równoległe z różnymi postaciami oferowanych bądź „ściągniętych” z Sieci paratekstami stają się miejscem i segmentem lektury paraliterackiej: film można, jak książkę, przelecieć wzrokiem, otworzyć na odpowiednim „rozdziale” bądź „podrozdziale” (patrz nazewnictwo na DVD), zajrzeć do rozlicznych komentarzy – swego rodzaju megaprzypisów – zobaczyć dokument o jego powstaniu i jeszcze posłuchać tego, co na jego temat ma do powiedzenia sam autor bądź inni członkowie ekipy realizacyjnej (w osobnym komentarzu lub audiokomentarzu dołączonym do filmu). Pociąga to za sobą nieuchronnie i nieustannie proces odraczania filmowych sensów, które wobec nieobecności sensu finalnego mogą klonować się „bez końca”.

W tym sensie filmy „na DVD” nie są już w istocie „filmami”, lecz wynikłymi z medialnej różnicy i powtórzenia w innym medium cyfrowymi cytataми tychże, skoro zarówno wydawca, jak i widz zostają upoważnieni do rozmontowywania i składania na nowo artefaktów wizualnych wedle własnego uznania, do kształtowania (w istocie: designowania) z nich własnego filmu włącznie.

Może to prowadzić i na ogół prowadzi – o paradoksie! – do reaktywacji rytualnego oglądania filmu w sytuacjach, których osnowę stanowi odbiór typu eksperckiego (ujawnianie tajemników warsztatu twórczego, na przykład symulacji komputerowej). Ten paradoks okazuje się jednak mało paradoksalny, bowiem poprzez inscenizowanie podobnego stylu odbioru rytuał zaczyna przyjmować znamiona rytuału ekspertów, staje się manifestacją wtajemniczania w sekretny świat, co w efekcie tworzy więź przemyślenia filmowego z fanami. Krótko mówiąc: fascynacja iluzją zostaje tu zastąpiona fascynacją tym, jak to zostało zrobione, w czym celują dokumentacje w rodzaju „Jak realizowano...”.

W tym sensie zmienia się nie tylko sposób obcowania z filmem, ale i cały model dyskursu wokół niego. Innymi słowy – „stare” kino staje się elementem „nowego” doświadczenia audiowizualnego.

ANDRZEJ GWÓDŹ

Zmieniony skrót artykułu A. Gwóźdź: *Start filmu/dodatki albo czytanie filmów na płytach DVD. W: Nowoczesność jako doświadczenie*. Red. R. Nycz, A. Zedler-Janiszewska. Universitas: Kraków (w druku).

Pełna wersja wykładu znajduje się na stronie internetowej „Gazety Uniwersyteckiej UŚ”: <http://gu.us.edu.pl>

Immatrikulacja w Zespole Szkół Wyższych w Rybniku

Foto: Agnieszka Sikora

Październik miesiącem inauguracji

Wszyscy wystartowali!

Po uroczystej, ogólnouczelnianej inauguracji roku akademickiego 2007/2008 w Teatrze Śląskim w Katowicach nadeszła kolej na uroczystości wydziałowe. Tradycyjnie odbywają się one w pierwszej połowie października. Zarówno rektor jak i prorektorzy oraz dziekani poszczególnych wydziałów składali wszystkim pracownikom naszej Uczelni życzenia sukcesów i radości z wykonywanej pracy, zaś „świeżo upieczonym” studentom wytrwałości w nauce. Tym ostatnim życzliwą pomoc zaoferowali starsi koledzy z Samorządu Studenckiego. A jest komu pomagać, bo na pierwszy rok studiów w naszej *Alma Mater Silesiensis* przyjęto prawie 7 tys. studentów.

Foto: Agnieszka Sikora

Rozpoczęcie nowego roku akademickiego w Zespole Szkół Wyższych w Rybniku. Na zdj. od lewej: JM Rektor Akademii Ekonomicznej im. Karola Adamieckiego w Katowicach prof. AE dr hab. Florian Kuźnik, JM Rektor Politechniki Śląskiej prof. dr hab. inż. Wojciech Zieliński, JM Rektor Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach prof. zw. dr hab. Janusz Janeczek

Foto: Agnieszka Sikora

Prof. dr hab. Jan Ilczuk wręcza indeksy studentom pierwszego roku Wydziału Informatyki i Nauki o Materiałach

Foto: Magdalena Jaworska

Nowo przyjętym studentom na Wydziale Filologicznym gratulowała prorektor ds. kształcenia prof. UŚ dr hab. Anna Łabno

Foto: Magdalena Jaworska

Uroczystość rozpoczęcia nowego roku akademickiego na Wydziale Filologicznym poprowadził dziekan prof. dr hab. Piotr Wilczek

Rozmowa z prorektorem ds. kształcenia prof. UŚ dr hab. Anną Łabno

Rekrutacja na piątkę

Choć jeszcze za wcześnie na końcowe podsumowania, można już dzisiaj powiedzieć, że oferta przygotowana przez Uniwersytet Śląski spotkała się z dużym zainteresowaniem. Blisko 7000 osób rozpoczęło studia stacjonarne w Śląskiej Alma Mater.

- Na ostateczne wyniki tegorocznej rekrutacji będziemy musieli jeszcze poczekać, ale możemy już rozmawiać o pewnych podsumowaniach. Czy spełniły się oczekiwania Uniwersytetu?

- Spodziewaliśmy się takich wyników. Świadczą one o tym, że oferta Uczelni była właściwie przygotowana i trafiła do kandydatów. Sprowadzanie analizy wyników wyłącznie do liczb i ich porównań z ubiegłymi latami jest jedynie uproszczeniem. Liczby te nie uwzględniają wszystkich czynników, w tym najważniejszego – demograficznego. Wyniki tegorocznej rekrutacji świadczą przede wszystkim o tym, że mieścimy się w trendzie demograficznym. Staramy się ofertę poszerzać, uatrakcyjnić i dostosowywać do oczekiwań studentów i potrzeb rynku pracy.

- Czy były niespodzianki?

- Ponad trzydziestu kandydatów na jedno miejsce startowało na filologię angielską z programem języka biznesu, a niewielu mniej – ponad dwudziestu pięciu – ubiegało się o indeks na socjologię reklamy. Ogromne zainteresowanie tymi dziedzinami nie jest zaskoczeniem. Tradycyjnie oblegane były: prawo – blisko siedem osób na jedno miejsce, podobnie pedagogika, szczególnie pedagogika resocjalizacyjna z profilaktyką społeczną czy zintegrowana edukacja wczesnoszkolna i wychowanie przedszkolne, a także pedagogika społeczna, socjalna i opiekuńcza. Niezmienną popularnością cieszyła się psychologia. Zainteresowa-

Foto: Agnieszka Sikora

nie młodzieży nowo powołaną inżynierią biomedyczną i specjalnościami na Wydziale Etnologii i Nauk o Edukacji w Cieszynie: pedagogiką opiekuńczo-wychowawczą i asystentem osoby starszej oraz niepełnosprawnej, nie tylko potwierdza słuszność ich powołania. Nie słabnie zainteresowanie fizyką medyczną, to bardzo przyszłościowy kierunek. W przyszłym roku akademickim w naszej ofercie pojawi się historia sztuki.

- Czy obłężenie na filologich obcych nie sugeruje chęci wyjazdu za granicę po ukończeniu studiów?

- Nie sądzę. Młodzi ludzie nie są przecież naiwni, aby ukończenie jakiegokolwiek filologii traktowali w kategoriach gwarantowanej pracy za granicą. Sam język to za mało. Jakie są możliwości dla absolwenta filologii obcych? Może być tłumaczem lub uczyć języka. A to nie wystarczy, aby konkurować ze specjalistami w konkretnych dziedzinach. Liczy się dobrze wyedukowany fachowiec, a jeżeli dodać do tego sprawne posługiwanie się językiem kraju, w którym poszukuje zajęcia, jego szanse na znalezienie dobrej pracy rosną.

- Są jednak kierunki i specjalności, które choć bardzo atrakcyjne, mają niedobory. Skąd bierze się ten brak zainteresowania?

- To nie jest sytuacja zaskakująca. Dotyczy takich kierunków, jak fizyka, geofizyka, matematyka...to problem nie tylko naszej Uczelni, to tendencja ogólnopolska. Główną przyczyną jest, niestety, niski poziom nauczania przedmiotów ścisłych w szkołach średnich. Maturzyści nie są dostatecznie przygotowani do podjęcia studiów na kierunkach, które stawiają, bo muszą stawiać, wysokie wymagania. Tylko niewielu udaje się sprostać tym kryteriom. Eliminacja matematyki jako przedmiotu obowiązkowego na egzaminie dojrzałości przyniosła właśnie takie efekty, skutkuje niską frekwencją na tych wydziałach. Niestety program matura 2008 nie przewiduje zmian, mogą się one pojawić dopiero w 2010 roku.

- Uniwersytet przygotował też ofertę w dziedzinie nowych kierunków kształcenia, czy została ona przez młodzież dostrzeżona?

- Tak i to jest powód do zadowolenia. Nowo otwarty, bardzo atrakcyjny kierunek inżynierii biomedycznej jest przykładem bardzo przyszłościowej

dziedziny. Zajęcia będą prowadzone także przez pracowników Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. Nasza Uczelnia jako pierwsza w regionie uruchomiła ten kierunek. Jego absolwenci znajdują na pewno zatrudnienie w placówkach medycznych i wszędzie tam, gdzie urządzenia techniczne służą diagnostyce i terapii lekarskiej.

Młodzież kieruje się różnymi kryteriami przy wyborze studiów, ale zdecydowanie najważniejszym jest możliwość zdobycia po ich ukończeniu dobrej, stabilnej pracy, a dopiero w następnej kolejności znajdują się zainteresowania i stopień opanowania wiedzy zdobytej w szkole średniej.

- Czy młodzi ludzie są dobrze zorientowani w specyfice programu kształcenia na wybranych przez siebie kierunkach?

- Szkoły średnie nie zajmują się tym zagadnieniem. Są tak przeładowane programem szczegółowego kształcenia, przekraczającym czasami nawet nasze wyobrażenia, że nie są w stanie udostępnić wiadomości na temat specyfiki poszczególnych kierunków i specjalności. Każdy uczeń zdobywa tę wiedzę samodzielnie, korzystając z ogólnodostępnych źródeł. Podstawowe wiadomości może uzyskać na stronach internetowych, korzysta z szeregu spotkań, dociera do coraz bogatszej literatury w tej dziedzinie. Jedyną, co może zrobić szkoła, to pośredniczyć w kontaktach pomiędzy młodzieżą a wyspecjalizowanymi instytucjami, zajmującymi się oceną rynku pracy czy z poradniami zawodowymi. Moim zamiarem jest dotarcie bezpośrednio do młodzieży.

Niezbędna jest modyfikacja systemu przyjęć i kształcenia na I roku studiów. Będziemy ten temat omawiać z poszczególnymi wydziałami i być może ustalimy pewne zmiany. Młodzi ludzie nie od razu dokładnie wiedzą co naprawdę ich interesuje i co chcieliby studiować. Uważam, że należy pozwolić im na dokonanie ostatecznego wyboru po I lub II semestrze, kiedy będą do tego lepiej przygotowani. Trzeba im dać czas na skonfrontowanie własnych zainteresowań z możliwościami i predyspozycjami. Dotyczy to szczególnie nauk ścisłych.

- Nowa matura wzbudza wiele kontrowersji, czy kandydaci są lepiej przygotowani?

- Chcielibyśmy aby tak było, ale na oceny jest jeszcze za wcześnie. Nie jest to system doskonały i wymaga pewnych poprawek. Złożyliśmy w ministerstwie propozycje zniesienia oddzielnych arkuszy dla wybranych poziomów – rozszerzonego i podstawowego. Jeden ar-

kus z progresywnym stopniem trudności, naszym zdaniem, znacznie uprościłoby analizę wyników egzaminów maturalnych i zniwelował wątpliwości: jaki zakres materiału jest wiedzą podstawową, a jaki rozszerzoną. Obecny system jest krytykowany przez większość uczelni, maturzyści także nie są zadowoleni.

- Czy wielu obcokrajowców rozpocznie studia na naszej Uczelni?

- Około stu. Są to głównie studenci z Czech, z Zaolzia. Na wielu kierunkach, dotychczas zdominowanych przez panie, pojawiło się więcej mężczyzn, to także miłe zaskoczenie.

ROZMAWIAŁA
MARIA SZTUKA

Helowy wykrywacz nieszczelności dla Instytutu Fizyki

Instytut Fizyki w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej zakupił magnetometr SQUID ze skraplarką helową. Do jego uruchomienia niezbędny był wykrywacz nieszczelności,

trza blokując kapilary układu regulacji temperatury. Helowe wykrywacze nieszczelności służą do mierzenia i znajdowania bardzo małych nieszczelności w aparaturze pomiarowej. Zakupione urządzenie może pracować w dwóch trybach: nadciśnieniowym z użyciem

k którego zakup, dzięki subwencji w wysokości 70 tys. zł, umożliwiła Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej w ramach programu Novum.

Szczególnym zagrożeniem dla magnetometru są ewentualne nieszczelności, przez które do instalacji helowej mogą przedostać się składniki powie-

sondy szpiegującej oraz próżniowym. Wykrywacz znajdzie również zastosowanie do zabezpieczenia właściwego funkcjonowania również innej aparatury próżniowej pracującej w Instytucie Fizyki.

EWA TALIK
ADAM GUZIK

„European Science Foundation (ESF) Exploratory Workshop - *Glassy liquids under Pressure: Fundamentals and Applications*”

Tajemnica przejścia do stanu szkła

Konferencja, która odbywała się od 11 do 13 października br. w Ustroniu, dotyczyła jednego z najbardziej „gorących” tematów współczesnej fizyki fazy skondensowanej i nano-inżynierii materiałowej.

Europejska Fundacja na Rzecz Nauki (European Science Foundation: ESF) to organizacja skupiająca i koordynująca pan-europejskie inicjatywy naukowe o szczególnym stopniu innowacji. Powstała ona w 1974 roku i aktualnie skupia 30 krajów europejskich, ściśle współpracując z wyzwaniem formułowanym w 6. i 7. Programie Ramowym Unii Europejskiej. Zasadniczym celem ESF-u jest wspieranie i propagowanie najnowszych i potencjalnie najbardziej nośnych odkryć naukowych, a w efekcie promocja nauki europejskiej na najwyższym poziomie. Organizacja zwraca szczególną uwagę na powstawanie międzynarodowych, pan-europejskich, sieci i projektów.

Każdego roku ESF przyznaje wybranym specjalistom ze wszystkich dziedzin nauki granty na organizację konferencji - warsztatów *ESF Exploratory Workshops (ESF EW)*. Wyróżniony grantobiorca (*co-nvenor*) posiada szczególną możliwość zaproszenia na konferencję, maksymalnie 28 najwybitniejszych specjalistów z danej dziedziny nauki z krajów Unii Europejskiej oraz dwóch państw spoza obszaru Unii. Przyznany grant umożliwia pokrycie kosztów pobytu i podróży zaproszonych gości. Celem każdego ESF EW jest „burza mózgów” ukierunkowana na eksplorację szczególnie innowacyjnych wyników badań o istotnym wpływie na rozwój danej dziedziny nauki.

W tym roku to europejskie wydarzenie naukowe miało miejsce także w Polsce,

Otwarcie konferencji oraz prezentacja celów ESF przez prof. J. Ll. Tamarit'a

m.in. dzięki grantowi przyznanemu dr Aleksandrze Drozd-Rzoski z Zakładu Biofizyki i Fizyki Molekularnej (Instytut Fizyki UŚ). Konferencja została zorganizowana we współpracy z prof. Josep Lluís Tamarit'em, z Polytechnica de Catalunya (ETSEIB, Barcelona, Hiszpania), co-co-nvenor'em ESF EW.

Wykłady prezentowane na konferencji zostaną opublikowane w specjalnym woluminie *Journal of Physics: Condensed Matter*, który powinien ukazać się w połowie 2008 roku. Będzie to pierwsze, jak dotąd, opracowanie o charakterze monograficznym poświęcone problemowi wpływu ciśnienia na własności materiałów przechodzących w stan szklisty.

Konferencja ESF EW06-087: „Glassy Liquids under Pressure: Fundamentals and Applications” dotyczyła jednego z najbardziej „gorących” tematów współczesnej fizyki fazy skondensowanej i nano-inżynierii materiałowej, tzn. niezwykle ciekawych fenomenów związanych z przechodzeniem różnych materiałów, przede wszystkim cieczy, w stan szkła - z pominięciem procesu topnienia/krzepnięcia. Najbardziej zaskakującą cechą materiałów szklistych jest zdolność jakościowej zmiany własności dynamicznych, w tym

lepkości, przy stosunkowo niewielkiej zmianie parametrów termodynamicznych (np.: temperatury).

Według „Nature”, jednego z najważniejszych periodyków naukowych świata, zrozumienie fenomenu przejścia w stan „szklisty” należy do sześciu największych wyzwań dla nauki w XXI wieku. Zainteresowanie tą tematyką wymaga ponadto szeregu zastosowań o niezwykłym znaczeniu społecznym. Dla inżynierii materiałowej oznacza to możliwość wytwarzania nowych, „egzotycznych” stanów układów atomowych i molekularnych. Dla przemysłu farmaceutycznego amorficzne postaci leków to nie tylko lepsza ich absorpcja przez organizm. Zastosowanie ekstremalnych ciśnień może wytworzyć całkowicie nowe własności używanych tu związków. Jest to szczególnie obszar zainteresowań, gdyż na rynku wciąż dominują leki w postaci „kryształicznej”. Można tu jeszcze wymienić nowe sposoby konserwacji żywności, nowe rodzaje farb, tworzyw sztucznych czy żywic. Zastosowanie ekstremalnych ciśnień ma także szczególne znaczenie w geofizyce opisującej stany wewnątrz skorupy ziemskiej.

Warto podkreślić, że fizyka cieczy szklistych to dziedzina naturalnie interdyscy-

plinarna, łącząca fizykę fazy skondensowanej z niektórymi działami chemii, biofizyki i biologii. Jest ona także fundamentem tzw. fizyki miękkiej materii (*soft matter*), nowej kategorii powołanej przez Pierre Gilles de Gennes'a w czasie jego wykładu noblowskiego w 1991 roku.

Organizatorka konferencji ESF EW06-087 dr A. Drozd-Rzoska, należy do jedynej na świecie grupy badawczej prowadzącej „liniowe” i „nieliniowe” badania dielektryczne aż do ciśnienia rzędu kilku GPa (1 GPa = 10 000 atm) w materiałach szklanych i miękkiej materii. Ostatnio uzyskano także unikalne w skali światowej możliwości badań gęstości i ciepła właściwego w funkcji ciśnienia. Grupę tę stanowią pracownicy Zakładu Biofizyki i Fizyki Molekularnej. Należy tu wymienić kierownika zakładu prof. zw. dr. hab. Jerzego Ziolo, prof. dr. hab. Sylwestra Rzoskę, dr. hab. Mariana Palucha, dr. Sebastiana Pawlusa czy dr. Michała Mierzwę.

Zaproszeni goście-wykładowcy przyjechali z 15 krajów: Polski, Francji, Włoch, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Słowenii, Węgier, Danii, Rosji, USA, Hiszpanii, Bułgarii, Szwecji, Ukrainy oraz Grecji. Pierwszego dnia konferencji odbyło się 11 wykładów poświęconych fundamentalnym aspektom wpływu ciśnienia na stan szklisty. Prof. Isak Avramov (Bułgaria) szukał odpowiedzi na pytanie „czy płaszcz skorupy ziemskiej jest szkłem?”. Prof. Kia L. Ngai (USA/Italy) podsumował istniejące modele teoretyczne w świetle ostatnich wyników doświadczalnych, dr hab. Marian Paluch (Katowice) mówił o tzw. termodynamicznym skalowaniu, dr Thomas Voigtman (Niemcy/UK) przedstawił perspektywy teorii modów sprzężonych, a prof. Sylwester Rzoska (Katowice) zaprezentował wyniki badań dające bezpo-

średni wgląd w tzw. dynamiczne niejednorodności.

Drugiego dnia tematyka 10. wykładów zogniskowana była na zagadnieniu niedawno odkrytego fenomenu punktu krytycznego ciecz-ciecz w materiałach jednoskładnikowych. Z punktu widzenia teorii zagadnienie to omawiali dr Giancarlo Franceze (USA/Italia), dr Mark Wilson (UK), prof. Jeppe Dyre (Dania) czy dr Juergen Horbach (Niemcy). Budzące emocje wysokociśnieniowe wyniki doświadczalne przedstawili m.in. prof. Ove Andersson (Szwecja) i prof. Jerzy Ziolo (Katowice).

Ostatni dzień konferencji poświęcony był perspektywom badań układów szklanych przy użyciu ekstremalnych ciśnień. Prof. Attila Imre (Węgry) skupił uwagę słuchaczy na problematyce zastosowania ujemnych ciśnień, a prof. Marie-Claire Bellissent-Funel (Francja) - na aplikacjach związanych z konserwacją żywności.

Ostatnia sesja wykładów tematycznie skoncentrowana była na badaniach

w szklanych materiałach ciećko-krystalicznych. Prof. Jan Thoen (Belgia) omówił wpływ przypadkowej nano-geometrii na dynamikę ciećkich kryształów a prof. Samo Kralj (Słowenia) poruszył problem wpływu nano-cząsteczek na strukturalne własności ciećkich kryształów. Prof. George Floudas (Grecja) oraz autorka tego artykułu rozważali dynamikę przejścia szklatego w ciećkich kryształach.

Wieczorna dyskusja panelowa była nie tylko podsumowaniem nowych trendów w rozwiązaniu zagadek szkła, ale miała służyć zawiązaniu pan-europejskiej sieci i wspólnych projektów, co jest jednym z głównych celów konferencji ESF EW06-087.

Więcej informacji na temat konferencji znajduje się stronach:

<http://www.esf.org/activities/exploratory-workshops/workshops-list/workshops-detail.html?ew=4771>

<http://www.us.edu.pl/universytet/konferencje/drozd-rzoska/>

ALEKSANDRA DROZD-RZOSKA

Uczestnicy „European Science Foundation (ESF) Exploratory Workshop - Glassy liquids under Pressure: Fundamentals and Applications” w Ustroniu

Medale i odznaczenia państwowe dla pracowników UŚ

Foto: Agnieszka Sikora

Brązowy Krzyż Zasługi odebrał z rąk wojewody śląskiego dr. Tomasz Pietrzykowski prof. UŚ dr hab. Witold Jacyków

JM Rektor UŚ prof. zw. dr hab. Janusz Janeczek wręcza Medal Komisji Edukacji Narodowej prof. dr. hab. Dariuszowi Rottowi z Wydziału Filologicznego

23 października br. w auli im. Kazimierza Lepszego w rektoracie odbyło się uroczyste wręczenie odznaczeń państwowych i Medali Komisji Edukacji Narodowej. Poniżej zamieszczamy listę wyróżnionych pracowników naszej Uczelni:

Złoty Krzyż Zasługi

prof. dr hab. Danuta Ostaszewska, Wydział Filologiczny; prof. dr hab. Katarzyna Olbrycht, Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji; mgr Piotr Gruchel, Wydział Artystyczny; prof. dr hab. Aleksander Błaszczyk, Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii

Srebrny Krzyż Zasługi

Henryka Twardy, Wydział Filologiczny; dr hab. Małgorzata Górnik-Durose, Wydział Pedagogiki i Psychologii; dr hab. Józef Lełtko, Wydział Informatyki i Nauki o Materiałach; dr hab. Józef Knopek, Wydział Artystyczny; dr Henryk Fojcik, Wydział Artystyczny; doc. dr hab. Piotr Wojtylak, Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii; prof. dr hab. Eugenia Mandal, Wydział Pedagogiki i Psychologii; prof. dr hab. Marian Kisiel, Wydział Filologiczny; dr hab. Romuald Cudak, Wydział Filologiczny

Brązowy Krzyż Zasługi

dr Danuta Krzyżyk, Wydział Filologiczny, adiunkt II st. Michał Korzistka, Wydział Artystyczny; dr Adam Molenda, Wydział Artystyczny; dr hab. Piotr Skubała, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska; prof. dr hab. Józef Olejniczak, Wydział Filologiczny; prof. dr hab. Mirosława Knapik, Wydział Pedagogiki i Psychologii; prof. UŚ dr hab. Witold Jacyków, Wydział Artystyczny

Medal Komisji Edukacji Narodowej

dr hab. Katarzyna Krasoń, Wydział Pedagogiki i Psychologii; prof. dr hab. Adam Idziak, Wydział Nauk o Ziemi; dr Hanna Przybyła-Basista, Wydział Pedagogiki i Psychologii; prof. dr hab. Elżbieta Malinowska, Wydział Filologiczny; ks. prof. dr hab. Henryk Krzysteczko, Wydział Teologiczny; prof. dr hab. Jadwiga Uchyla-Zroski, Wydział Artystyczny; dr Alina Szczurek-Boruta, Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji; prof. dr hab. Dariusz Rott, Wydział Filologiczny; prof. dr hab. Ewa Kosowska, Wydział Filologiczny; prof. dr hab. Zygmunt Wokulski, Wydział Informatyki i Nauki o Materiałach

Inauguracja Śląskiej Kawiarni Naukowej w katowickim Rondzie Sztuki

Twórcze iluminacje odbywają się w różnych miejscach a atmosfera kawiarni sprzyja bardziej otwartej dyskusji niż hierarchiczna z natury sala wykładowa. Dialog od zawsze jest istotą uniwersytetu. Uprawianie nauki to wielka przyjemność – stwierdził JM Rektor UŚ prof. zw. dr hab. Janusz Janeczek.

Śląskie zagłębienie intelektualne

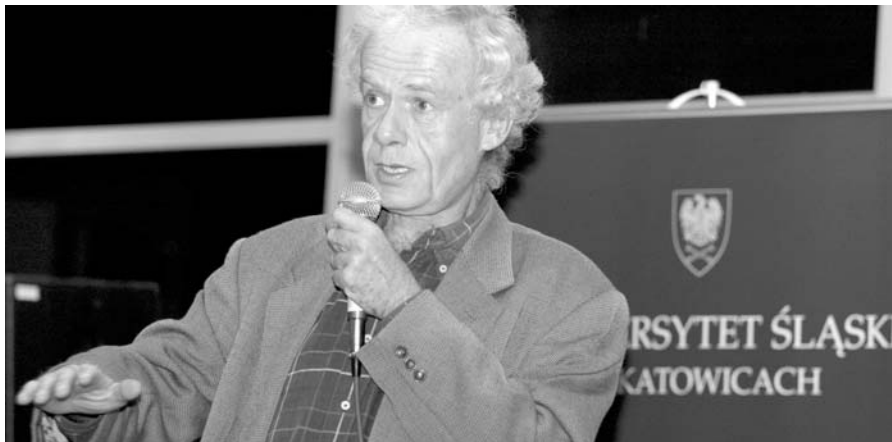

Foto: Antoni Trzmieł

Dr Marcin Ryszkiewicz

W międzywojennym Lwowie była słynna kawiarnia „Szkocka”, gdzie na papierowych serwetkach dowodzone twierdzeń, które do dziś znajdują się w annałach matematyki. Równoległe to Śląsk, był najprężniej rozwijającym się regionem Polski. Również teraz jest idealną przestrzenią dla pojęć: innowacja, nowoczesność, nauka, a dialog naukowy ma szansę być magnesem przyciągającym do Katowic. Naukowy – w sensie odpowiedzialności za to, co się mówi, a nie łatwego rzucania haseł, których nikt nie sprawdzi.

– Dlatego zawiązanemu wokół Śląskiej Kawiarni Naukowej stowarzyszeniu marzy się, by była ona przyczółkiem nowego prądu w tym regionie, szerszego niż tylko promocja nauki – powiedział dr Tomasz Rożek, pomysłodawca i koordynator projektu. Jego słowom wtórował rektor Janusz Janeczek – To

początek kształtowania nowego miasta przez Uniwersytet, wpływu Uczelni na to, co się dzieje w niedawno powstałym Górnośląskim Związku Metropolitalnym. Uniwersytet Śląski obecny w tylu miastach nie może pozostawać wyłącznie wewnątrz swoich murów.

Pierwsze spotkanie w Śląskiej Kawiarni Naukowej poświęcone było ewolucji. Zaproszono dr. Marcina Ryszkiewicza, geologa, pracownika Muzeum Ziemi PAN w Warszawie, który wygłosił wykład pt. „Ewolucja – od bezmyślnej komórki do bezmyślnego człowieka”. Przestrzeń Ronda na równych prawach wypełnili studenci i profesorowie, licealiści i znane postaci śląskiego życia publicznego, wreszcie władze Uniwersytetu i ci, których po prostu przyciągnęła informacja, zamieszczona chociażby na stronie projektu www.kawiarnianaukowa.pl.

Dr Tomasz Rożek, fizyk i dziennikarz naukowy, poświęcił się komunikacji naukowej, gdy po powrocie z pobytu naukowego w Niemczech spostrzegł, ile w tej dziedzinie jest do zrobienia. Komunikacja naukowa jest czymś więcej niż tylko popularyzacją nauki.

– Nie ma autonomii nauki. Naukowiec autonomiczny w tym, co robi zaprzecza swemu powołaniu. Bo nauka, w skrócie, rozwiązuje problemy ludzi. Można zapytać, jakie problemy rozwiązuje fizyka cząstek elementarnych? Otóż rozwiązuje, pomaga wyeliminować niepokój człowieka jeśli chodzi o wiedzę na temat świata. Nie mówiąc o tym, że z czasem znajduje się zastosowanie. Choćby model atomu Bohra, od którego wiedzie prosta droga do dzisiejszych, tak popularnych CD.

Ideę Śląskiej Kawiarni Naukowej przyjęły natychmiast władze Uniwersytetu. Drugim partnerem został „National Geographic Polska”. Wydawnictwo ma nie tylko przysyłać egzemplarze magazynu z żółtą ramką, lecz także proponować bohaterów, tematy i autorów do spotkań w Rondzie Sztuki. Gospodarz Ronda, rektor katowickiej Akademii Sztuk Pięknych profesor Marian Oslisło podkreślił, iż dla między innymi takich inicjatyw stworzono to miejsce. Zresztą podczas spotkania sztuka również była obecna w postaci Jazz Bandu Trio, który łagodził rozemocjonowaną dyskusję.

Następne, listopadowe, spotkanie w Śląskiej Kawiarni Naukowej poświęcone będzie globalnemu ociepleniu. Zagadnienie jak się okazuje godne Nobla, a Polacy mają na ten temat swoje zdanie.

ANTONI TRZMIEŁ

Notatki z uwag dr. Marcina Ryszkiewicza o liczącej sobie 160 lat teorii Karola Darwina

– Słynna – nie tylko z powodu zasadniczego dla nauki znaczenia lecz i kpin oraz karykatur – książka Darwina *Pochodzenie człowieka i dobór płciowy* składa się z dwóch odrębnych, opasyłych tomów. W pierwszym nie ma słowa o człowieku. W drugim *O powstawaniu gatunków* autor napisał o nim tylko jedno zdanie: „przyszłe badania pozwolą rzucić światło na ten problem”. Lecz i tak rozgorzał zażarty spór, bo choć sam Darwin nie należał do pierwszych ewolucjonistów (podówczas nazywanych transmutacjonistami), to zaliczył człowieka do zwierząt.

– Darwin był przesiąknięty przekonaniem, że wszystko jest cudownie celowe. I jest. Teologia Natury przed Darwinem tłumaczyła rozwój w 99 proc. przystosowaniem. A Darwin uczeplił się tego jednego procenta. Nie interesowało go to, co naturalne dla procesu ewolucji przystosowania, lecz to, co jej zaprzecza – atawizmy, narządy szczątkowe (u człowieka: ślepa kiszka, zęby mądrości, korzonki). One świadczą o ewolucji dużo bardziej niż adaptacja, która zaświadczałaby o doskonałym planie.

– Wszystko się zmienia, lecz nie wszystko ewoluje. Nie ma ewolucji bez konkurencji i rywalizacji. To jest różnica między organizmami żywymi a gwiazdami czy pierwiastkami.

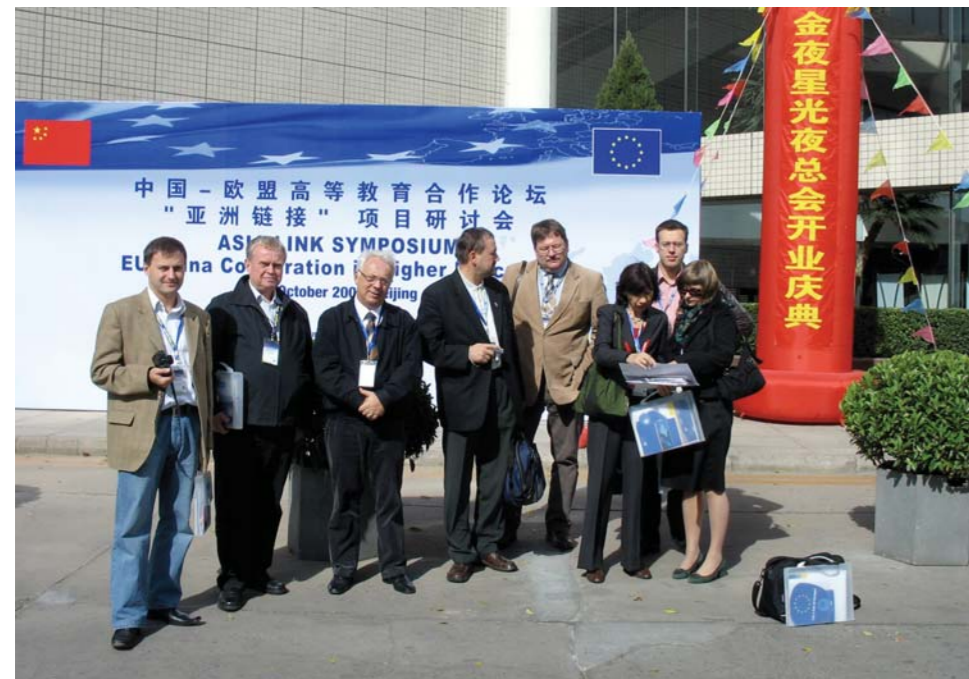

20 i 21 października Uniwersytet Śląski brał udział w I Europejskich Targach Edukacyjnych Szkolnictwa Wyższego w Pekinie (Chiny) I European Higher Education Fair, odbywających się pod patronatem Komisji Europejskiej, a zorganizowanych przez Campus France, German Academic Exchange Service - DAAD, the Netherlands organisation for international cooperation in higher education - Nuffic oraz British Council - BC.

Prezentacje ofert edukacyjnych odbywały się na stoiskach wystawianych 39 krajów, w tym 26 Unii Europejskiej (w sumie 200 uniwersytetów europejskich). Stoisko polskie reprezentowane było przez Uniwersytet Śląski, Fundację Edukacyjną Perspektywy, w skład której wchodziło dziewięć polskich uczelni, Study in Wrocław z konsorcjum uczelni wrocławskich oraz The Boym Universities Consortium, reprezentujące uczelnie niepubliczne z centralnej i północnej Polski.

Na targach edukacyjnych w Pekinie

Przedstawiciele polskich szkół wyższych na sympozjum Asia – Link Symposium, EU – China Cooperation in Higher Education

Uniwersytet Śląski przedstawił pełną ofertę edukacyjną, w szczególności promował możliwości przyjęcia studentów chińskich na studia w języku angielskim na kierunkach matematyka, fizyka i chemia. Reklamował ponadto kursy języka polskiego. Bardzo ważnym elementem promocji było nawiązywanie kontaktów z agentami - rekruterami, osobami i agencjami, profesjonalnie zajmującymi się wyszukiwaniem absolwentów chińskich szkół średnich chętnych do podjęcia studiów za granicą.

Targom towarzyszyło Asia – Link Symposium, EU – China Cooperation in Higher Education. Głównym celem sympozjum było ułatwienie współpracy pomiędzy szkołami wyższymi z krajów Unii Europejskiej i Chin oraz stworzenie platformy dialogu pomiędzy przedstawicielami rządów i szkół wyższych. Sympozjum zaszczylicili swoją obecnością ze strony chińskiej m. in. pani Wu Qidi – wiceminister edukacji oraz pan Zheng Guoan – zastępca sekretarza generalnego nauki i technologii Chińskiej Republiki Demokratycznej oraz pan Ján Figel' – komisarz ds. edukacji, kształcenia kultury

i młodzieży Komisji Europejskiej. Największe wrażenie na uczestnikach wywarły wystąpienia pana Zeng Guona, który zapowiedział utworzenie w Chinach do roku 2020 społeczeństwa informatycznego. Podczas sympozjum omawiano tak ważne zagadnienia, jak: rozwój współpracy w ramach programu Erasmus Mundus, rozpoznawanie dyplomów i quality assurance, tworzenie projektów, głównie na poziomie studiów doktoranckich, w celu promocji szczególnie uzdolnionych studentów.

Zwieńczeniem pobytu przedstawiciela naszej Uczelni w Pekinie było spotkanie w ambasadzie polskiej z ambasadorem Krzysztofem Sztumskim, podczas którego przedstawiciele uczelni polskich wyrazili swoje oczekiwania wobec władz polskich w zakresie wspomagania procesu rekrutacji studentów zagranicznych na studia w Polsce. Nieobecność przedstawicieli władz polskich na sympozjum to niewykorzystanie szansy stworzenia korzystnego klimatu wokół nauki polskiej i szkolnictwa wyższego w Chinach.

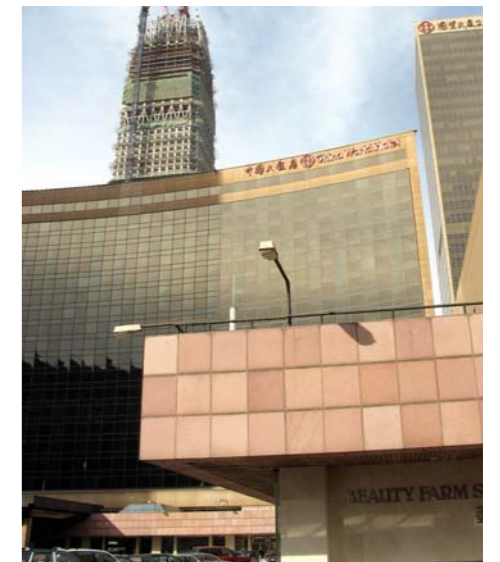
ADAM KURZEJA

Spotkanie w Ambasadzie Polskiej. Na zdj. od lewej: Ph.D. Zhao Gang, prodziekan Szkoły Europejskich Języków i Kultury Uniwersytetu Języków Obcych w Pekinie, pani Elżbieta Stenal, kanclerz Wyższej Szkoły Języków Obcych w Świeciu, Adam Kurzeja przedstawiciel Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Chińska studentka prezentująca ofertę Uniwersytetu Śląskiego

China World Trade Center Exhibition Hall – miejsce Targów Edukacyjnych w Pekinie

40 LAT
UNIwersYTETU
ŚLĄSKIEGO

Kalendarium

(część 2)

1980

12 września - Na zebraniu Rady Uczelnianej ZNP poinformowano o powstaniu grupy NSZZ Solidarność w Instytucie Fizyki.

2 października - Ukonstytuował się Tymczasowy Uczelniany Komitet Koordynacyjny NSZZ Solidarność.

8 października - Dr Jan Jelonek z Instytutu Fizyki został wybrany na przewodniczącego TUKK NSZZ Solidarność.

28 października - Powołano do życia Niezależne Zrzeszenie Studentów.

5 grudnia - Prof. dr hab. Henryk Rechowicz zwolnił funkcję rektora Uniwersytetu Śląskiego.

5 grudnia - Prof. dr hab. Sędzimir M. Klimaszewski objął funkcję rektora Uniwersytetu Śląskiego.

16 grudnia - Prof. dr hab. Sędzimir M. Klimaszewski został wybrany na rektora przez Senat UŚ.

1981

23 maja - Prof. dr hab. August Chelkowski został pierwszym demokratycznie wybranym rektorem Uniwersytetu Śląskiego.

1 czerwca - Odbyły się demokratyczne wybory dziekanów.

19 listopada - Zaczęła się fala strajków studenckich.

13 grudnia - W związku z wprowadzeniem stanu wojennego internowano około 30 pracowników i studentów Uniwersytetu, w tym rektora prof. dr hab. Augusta Chelkowskiego i prorektora ds. nauczania prof. dr hab. Irenę Bajerową. W okresie stanu wojennego zostało w sumie internowanych i aresztowanych około 90 pracowników i studentów UŚ.

1982

16 stycznia - Prof. dr hab. August Chelkowski został odwołany z funkcji rektora UŚ.

1 czerwca - Funkcję rektora Uniwersytetu Śląskiego objął prof. dr hab. Sędzimir M. Klimaszewski.

2 czerwca - Wydział Nauk o Ziemi otrzymał nowy gmach - 18-piętrowy budynek w Sosnowcu, przy ul. Będzińskiej.

1983

22 lutego - Rozpoczął działalność Uniwersytet Trzeciego Wieku.

15 marca - Senat Uczelni przyjął Statut Uniwersytetu Śląskiego.

1984

1 września - W skali całej Uczelni wprowadzono semestralny system zali-

czeń zamiast rocznego, funkcjonującego dotychczas na niektórych kierunkach.

1 października - Prof. dr hab. Sędzimir M. Klimaszewski objął funkcję rektora UŚ.

1985

8 maja - Prof. dr hab. Rudolf Ranozek doktorem *honoris causa* UŚ.

7 października - Prof. dr hab. Jan Szczepański doktorem *honoris causa* UŚ.

1986

4 marca - Senat Uniwersytetu zatwierdził nowy Statut Uniwersytetu Śląskiego.

1987

1 października - Prof. dr hab. Sędzimir M. Klimaszewski objął funkcję rektora UŚ.

1988

1 września - Powstała Fundacja dla Uniwersytetu Śląskiego.

3 października - Prof. dr hab. Manfred Lachs doktorem *honoris causa* UŚ.

1989

30 maja - Senat Uniwersytetu podjął uchwałę dotyczącą utworzenia Wydziału Teologicznego, jednak sprawie nie nadano biegu.

1990

16 stycznia - Studenci zaczęli okupację budynku KW PZPR w Katowicach.

6 listopada - Kolegium Elektorów Uniwersytetu wybrało rektora, którym został prof. dr hab. Maksymilian Pazdan.

1991

18 czerwca - Senat uchwalił nowy Statut Uniwersytetu Śląskiego.

1 sierpnia - Po raz pierwszy w Cieszynie została zorganizowana Letnia Szkoła Języka, Literatury i Kultury Polskiej.

12 października - Otwarcie Kolegium Języka Biznesu w Sosnowcu.

24 grudnia - Uniwersytet Śląski został przyłączony do internetu.

1992

1 lipca - Ukazał się numer 0 „Gazety Uniwersyteckiej UŚ”.

1 października - Ukazał się pierwszy numer „Gazety Uniwersyteckiej UŚ”.

7 października - Hans-Dietrich Genscher doktorem *honoris causa* UŚ.

30 października - Utworzono studia doktoranckie na Wydziałach: Filologicz-

nym, Matematyki, Fizyki i Chemii, Nauk Społecznych oraz Prawa i Administracji.

27 listopada - Eugene Ionesco doktorem *honoris causa* UŚ.

1993

1 marca - Bozidar Vidoeski doktorem *honoris causa* Uniwersytetu Śląskiego.

1 kwietnia - Odbyły się w Sosnowcu I Dni Ziemi - coroczna impreza kwietniowa Wydziału Nauk o Ziemi.

11 maja - Prof. dr. Nullo Minissi doktorem *honoris causa* UŚ.

20 maja - Kolegium Elektorów wybrało prof. dr hab. Maksymiliana Pazdana na rektora Uniwersytetu Śląskiego.

22 czerwca - Prof. Josif Brodski doktorem *honoris causa* UŚ.

30 listopada - Ustanowiono studia doktoranckie na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska.

1994

7 lutego - Prof. dr Jean Nicod doktorem *honoris causa* UŚ.

19 maja - Prof. Richard Pipes doktorem *honoris causa* UŚ.

3 listopada - Prof. Pierre Sadran doktorem *honoris causa* UŚ.

1995

10 maja - Odbyły się I Śląskie Juwenalia, impreza pod nazwą Studenci Robią Ubaw - SRU'95.

5 czerwca - Prof. dr hab. Stanisław Barańczak doktorem *honoris causa* UŚ.

7 grudnia - Prof. Douve Wesselin Fokkema doktorem *honoris causa* UŚ.

1996

14 maja - Kolegium Elektorów wybrało prof. dr hab. Tadeusza Sławka na rektora Uniwersytetu Śląskiego.

1 czerwca - Rozpoczął działalność Ośrodek Dokumentacji i Studiów Europejskich Uniwersytetu Śląskiego.

10 czerwca - Prof. János Aczél doktorem *honoris causa* UŚ.

25 listopada - Prof. dr hab. Adam Strzałkowski doktorem *honoris causa* UŚ.

10 grudnia - Jacques de Chalendar doktorem *honoris causa* UŚ.

1997

20 maja - Senat UŚ przyjął dokument pod nazwą „Misja Uniwersytetu Śląskiego”.

17 października - Ryszard Kapuściński doktorem *honoris causa* UŚ.

11 grudnia - Prof. Jacques Derrida doktorem *honoris causa* UŚ.

1998

20 stycznia - Senat UŚ podjął decyzję o utworzeniu Międzywydziałowych Indywidualnych Studiów Matematyczno-Przyrodniczych.

1999

22 stycznia - Tadeusz Różewicz doktorem *honoris causa* UŚ.

1 września - Prof. dr hab. Tadeusz Sławek objął ponownie funkcję rektora Uniwersytetu Śląskiego.

28 września - Senat UŚ uchwalił nowy Statut.

2000

1 stycznia - Rozpoczęło swoją działalność Biuro Promocji i Karier.

6 kwietnia - Prof. DDr. H. C Dr. Franz Bydlinski doktorem *honoris causa* UŚ.

17 maja - Nadanie Instytutowi Fizyki UŚ imienia prof. Augusta Chełkowskiego.

5 grudnia - Uchwałą Senatu Uniwersytetu Śląskiego, Wydział Radia i Telewizji otrzymał imię Krzysztofa Kieślowskiego.

2001

26 czerwca - Odbyła się uroczystość wmurowania kamienia węgielnego pod nowy gmach Wydziału Prawa UŚ.

10 listopada - Prof. dr hab. Andrzej Lsota doktorem *honoris causa* UŚ.

2002

28 marca - Arcybiskup Metropolita Katowicki Damian Zimoń, a zarazem Wielki Kanclerz Wydziału Teologicznego UŚ dokonał uroczystego poświęcenia placu budowy gmachu Wydziału.

1 września - Oddano do użytku campus UŚ w Chorzowie.

1 września - Prof. dr hab. Janusz Janeczek objął funkcję rektora Uniwersytetu Śląskiego.

2003

15 stycznia - Ukazał się pierwszy numer magazynu studentów UŚ „Suplement”.

17 kwietnia - Odbyła się uroczystość podpisania aktu erekcyjnego i wmurowania kamienia węgielnego w budowanym gmachu Wydziału Teologicznego UŚ w Katowicach.

22 maja - Prof. Józef Szajna doktorem *honoris causa* UŚ.

2004

12 października - Odbyła się uroczystość otwarcia i poświęcenia budynku Wydziału Teologicznego UŚ, mieszczącego się przy ul. Jordana w Katowicach.

Projekt na rzecz wzmocnienia identyfikacji młodzieży z polskim dziedzictwem kulturowym

Patriotyzm w muzyce

Katowicki Oddział Polskiego Towarzystwa Socjologicznego i Koło Naukowe Wolnomishliciele przy współpracy z Instytutem Socjologii na Uniwersytecie Śląskim są organizatorami projektu „Wpływ kultury artystycznej, w tym muzyki poważnej, na kształtowanie postaw proobywatelskich w Polsce w XIX i XX wieku”. Poprzez upowszechnianie roli muzyki poważnej w budzeniu patriotyzmu i kształtowaniu postaw obywatelskich na przestrzeni XIX i XX wieku chcemy kształtować i promować postawy patriotyczne odpowiednie dla dzisiejszych realiów społeczno-polityczno-kulturalnych. Zadanie to jest szczególnie ważne wobec zauważalnej marginalizacji problematyki postaw patriotyzmu kulturowego i odrzucania tradycji narodowych wśród młodzieży. „Powszechnie zgłaszane” deklaracje gotowości opuszczenia kraju w celach zarobkowych są również w wielu przypadkach spowodowane odrzuceniem identyfikacji narodowych i kulturowych. Poprzez ukazanie ewolucji wartości patriotycznych w muzyce polskiej, w zależności od sytuacji społeczno-polityczno-kulturalnej, organizatorzy projektu chcą działać na rzecz wzmocnienia identyfikacji z polskim dziedzictwem kulturowym.

Projekt jest adresowany do środowiska akademickiego oraz licealnego na

Górnym Śląsku. Do udziału w realizacji zadania zaproszono Akademię Muzyczną im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, Instytut Muzyki na Wydziale Artystycznym Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie oraz Państwową Szkołę Muzyczną im. Mieczysława Karłowicza I i II stopnia w Katowicach. Planowany czas realizacji projektu to grudzień 2007 – czerwiec 2008. W grudniu chcemy rozpocząć cykl comiesięcznych prelekcji, o których wygłoszenie zostali poproszeni wybitni przedstawiciele polskiego środowiska socjologicznego oraz muzykologicznego. Integralną częścią każdego z wykładów będzie prezentacja odpowiednich dla tematu utworów muzycznych. W czerwcu 2008 roku planujemy zorganizować konferencję pt. „Treści patriotyczne i narodowe w polskiej kulturze artystycznej”, podczas której oprócz referatów zaproszonych gości oraz referentów odbędzie się debata oxfordzka uczestników na temat: „Patriotyzm i narodowość w polskiej kulturze artystycznej – wartości wspomagające wybory życiowe współczesnej młodzieży polskiej czy balast historyczny?”. Konferencja zakończy się koncertem obrazującym wątki narodowe i patriotyczne w muzyce polskiej, wykonanym przez studentką orkiestrę symfoniczną Sinfonietta Silesiana pod batutą Sebastiana Perłowskiego.

MAJA DRZAZGA

2005

13 stycznia - Jan Paweł II przyjął delegację władz UŚ na prywatnej audiencji w Watykanie.

18-20 kwietnia - Odbył się pierwszy w Polsce Studencki Festiwal Nauki zorganizowany przez Uczelnianą Radę Samorządu Studenckiego UŚ.

1 września - Prof. dr hab. Janusz Janeczek ponownie objął funkcję rektora Uniwersytetu Śląskiego.

25 października - Uroczyste obchody 25. rocznicy powstania NSZZ Solidarność na UŚ.

9 grudnia - Prof. dr Peter Hänggi doktorem *honoris causa* UŚ.

2006

27 czerwca - Senat UŚ uchwalił nowy statut Uniwersytetu Śląskiego.

5 grudnia - Prof. dr Wincenty Okoń doktorem *honoris causa* UŚ.

2007

21 stycznia - Uroczystość podpisania aktu erekcyjnego i wmurowania kamienia węgielnego pod budowę Centrum Naukowo-Dydaktycznego Instytutów Neofilologicznych Uniwersytetu Śląskiego.

24 kwietnia - Dr J. Georg Bednorz doktorem *honoris causa* UŚ.

OPRACOWANO NA PODSTAWIE DANYCH
ARCHIWUM UNIwersytetu ŚLĄSKIEGO

Promocja poprawności językowej w UŚ

Z internetu do książki

Ukazanie się publikacji książkowej www.poradniajezykowa.pl autorstwa Katarzyny Wyrrwas kierownika Internetowej Poradni Językowej działającej przy Instytucie Języka Polskiego Uniwersytetu Śląskiego, stało się pretekstem do spotkania w gronie miłośników poprawnej polszczyzny.

Foto: Magdalena Jaworska

Gości przywitała dr Magdalena Pastuch, adiunkt w Zakładzie Leksykologii i Semantyki

18 października Instytut Języka Polskiego zorganizował spotkanie promocyjne książki, na którym wykład wygłosił prof. Andrzej Markowski, przewodniczący Rady Języka Polskiego. Uczestniczyli w nim, oprócz pracowników IJP, m.in. prof. Edward Polański, autor *Wielkiego słownika ortograficznego języka polskiego*, a zarazem artykułu wstępnego do książki www.poradniajezykowa.pl, a także prof. Antonina Grybosiowa, która kierowała Poradnią Językową IJP od jej początków w latach 70. XX w. Swoimi pierwszymi wrażeniami z lektury książki podzieliła się także prof. Irena Bajerowa, założycielka Poradni oraz autorka wstępu.

Publikacja została wydana jako skrypt, ma służyć jako uzupełniająca pomoc dydaktyczna dla studentów polonistyki na zajęciach z kultury języka, ze względu jednak na zawarty w niej materiał jest także poradnikiem językowym, skierowanym do szerszego grona czytelników - każdego, komu na sercu leży dobra i poprawna polszczyzna. Zgodnie z założeniem „o trudnym - łatwo” książka w sposób komunikatywny przekazuje ważne treści z różnych dziedzin językoznawstwa. Znalazło się tu aż 450 trudnych kwestii językowych, rozstrzygniętych przez językoznawców. Inspiracją były najciekawsze pytania kierowane w ostatnim czasie do Poradni przez internautów z całej Polski.

Poradnia Językowa Uniwersytetu Śląskiego działa w internecie od lutego 2004 roku pod adresem www.poradniajezykowa.pl. Poradnictwo językowe, a więc także nasza Poradnia są ucieleśnieniem idei, którą w artykule wstępnym wyraziła prof. Irena Bajerowa, pisząc: „obowiązkiem człowieka nauki jest przekazywanie posiadanej wiedzy do użytku społecznego”. Idea ta przyświeca wszystkim, którzy zaangażowali się w prace Poradni, dzieląc się z pytającymi swym czasem i umiejętnościami.

KATARZYNA WYRRWAS

Na spotkaniu wykład wygłosił prof. dr hab. Andrzej Markowski, przewodniczący Rady Języka Polskiego

Wydaje się, że etykieta najbardziej uśmiechniętego uniwersytetu w Polsce przyłgnie do naszej Alma Mater na stałe. A wszystko za sprawą trzeciego już Festiwalu Humoru zorganizowanego w murach Wydziału Nauk Społecznych przez oddział katowicki Polskiego Towarzystwa Socjologicznego. 24 i 25 października br. zgromadził trzydziestu badaczy z Polski i Czech, którzy przedmiotem swoich naukowych analiz uczynili szeroko rozumiany komizm.

III Festiwal Humoru

UŚmiechnięty uniwersytet

Byczyną i związana z nią retorycznością humoru. Natomiast profesor Marek Szczepański zapoznał uczestników z humorystyczną warstwą przestrzeni miejskiej, przejawiająca się w śmiesznych napisach, nazwach i oznaczeniach ulic, budynków i dróg, ale także w graffiti, wlepkach i chodnikowych stemplach. Szata informacyjna miasta okazuje się bogatym laboratorium badawczym dla socjologa.

Ogólny podziw wśród słuchaczy wywołało wystąpienie czeskich profesorów z Uniwersytetu im. Palackiego w Ołomuńcu. Profesor Maria Sobotkova, bohemistka i polonistka, wraz z etnografem profesorem Jirim Fialą, wygłosiła wykład o czeskim humorze pijackim, ilustrując go nagraniami piosenek. Jako najważniejsze cechy czeskiego humoru - nie tylko pijackiego - profesor Sobotkova wskazała autoironię i kpinę z samych siebie wymieszane z nostalgią i lekkim smutkiem.

Pierwszego dnia Festiwalu uczestnicy mogli także wysłuchać interesujących wykładów dotyczących humorystycznych i ironicznych postaw w filozofii, humoru Bizantyńczyków, jak również próbowali wspólnie z kolejnymi prelegentami znaleźć odpowiedź na pytania: „czy muzyka poważna musi być poważna” oraz „jak spreparować zabawne”.

Festiwalowy wieczór upłynął gościom w towarzystwie Bustera Katona - genialnego aktora niemych filmów, który przeniósł

widzów w świat uniwersytetów lat 20. minionego stulecia.

Drugi dzień Festiwalu rozpoczął się wykładem profesora Jacka Wodza, który jako wnikliwy antropolog polityki opowiadał o humorze kampanii wyborczych. Czy humor jest do zbawienia koniecznie potrzebny? Na to filozoficzne pytanie próbował znaleźć odpowiedź profesor Krzysztof Wieczorek, przyjaciel Festiwalu Humoru.

Uczestnicy imprezy mogli również wybrać się na warsztaty, spośród których największym zainteresowaniem cieszyła się joga śmiechu, prowadzona przez Kingę Kordas oraz warsztaty przygotowane przez dr Frotkę, która przy okazji poszukiwała wśród studentów wolontariuszy do prowadzenia śmiechoterapii na oddziałach dziecięcych śląskich szpitali. Pani Izabela Dziedzic - przedstawicielka Fundacji w województwie śląskim, stale współpracuje ze studentami naszej Uczelni i podkreślała, że od ostatniego Festiwalu zaangażowanie młodzieży uniwersyteckiej w wolontariat znacznie wzrosło.

Tradycyjnie każdy uczestnik został obdarowany bananem, będącym jak wiadomo symbolem uśmiechu. Wszyscy wyrazili nadzieję, że spotkają się w jeszcze szerszym gronie UŚmiechniętych naukowców na IV Festiwalu Humoru w 2008 roku.

**WERONIKA ŚLĘZAK-TAZBIR
MARIA ŚWIĄTKIEWICZ – MOŚNY**

Foto: Aleksandra Jędrzejko

Organizatorzy III Festiwalu Humoru: Weronika Ślęzak-Tazbir i Maria Świątkiewicz-Mośny

Uroczystość otworzył prorektor UŚ ds. nauki i informatyzacji prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś, wyrażając nie tylko zadowolenie z podejmowanej już cyklicznie inicjatywy naukowej, ale osobiście włączając się w obrady plenarne Festiwalu. Słuchacze dzięki wykładowi „Wśród słów i czynów: między polisemią, tłumaczeniem a dowcipem” mogli zapoznać się z komicznymi sytuacjami, spowodowanymi złożonością i wieloznacznością języków, z którymi spotykają się tłumacze. Często mamy do czynienia ze śmiesznymi pomyłkami, np. angielskie słowo spirit, pojawiające się w teologicznym tekście, zostaje automatycznie przez komputer przetłumaczone na „spiryтус”.

Organizatorzy Festiwalu mieli również zaszczyt powitać wśród gości profesora Jana Malickiego, który opowiedział, słynną wśród studentów polonistyki, historię o bitwie pod

Alliance Française przy Uniwersytecie Śląskim

KURSY JĘZYKA FRANCUSKIEGO

- Zapraszamy na całoroczne kursy języka francuskiego ogólnego i specjalistycznego (prawniczego, handlowego i tłumaczeniowy)
- Kursy przygotowawcze do matury podstawowej i rozszerzonej
- Promocyjne ceny dla początkujących - 360 zł za 60 godz. lekcyjnych
  - Tablica interaktywna na zajęciach
  - Kursy dla przedsiębiorstw na zamówienie
- Ośrodek egzaminacyjny DELF/DALF i Paryskiej Izby Handlowej
  - Kursy przygotowawcze do egzaminów

Zapisy trwają

Alliance Française Uniwersytet Śląski
ul. Warszawska 5, 40-009 Katowice
tel. 032 253 73 93 (AF), fax 032 253 67 84
www.oaf.us.edu.pl, e-mail: oaf@us.edu.pl

Festiwal Kultury Absurdalnej 2007

Coś z „sensem w bezsensem”

Festiwal Kultury Absurdalnej Absurdalia 2007 to pięciodniowa impreza, która odbędzie się w dniach 14-18 listopada 2007 roku. Miejsce, które na Festiwal wybrali organizatorzy są Katowice - miasto perspektyw i rozwoju. Uczestnikiem może zostać każdy, kto odnajdzie w sobie pasję i odwagę współtworzenia kultury niezależnej. Festiwal jest szansą i wyzwaniem dla artystów na przeniesienie absurdu życia codziennego na różne dziedziny sztuki, takie jak film, fotografia, teatr, muzyka, rzeźba czy też malarstwo. Projekt organizowany jest przez Europejskie Forum Studentów AEGEE Katowice, Stowarzyszenie Inicjatyw Młodzieży i Stowarzyszenie Działań Nietypowych „Szatnia”.

- Poprzez Festiwal chcemy przede wszystkim dać możliwość wypromowania się nieznanym lub niedocenianym grupom i twórcom - mówi koordynator projektu Urszula Siek. - Ponadto będzie to doskonała promocja Śląska, jako regionu otwartego na nowatorskie pomysły rozwoju kulturowego - dodaje.

Organizatorzy pragną zachować cykliczność imprezy. „Absurdalna” miałyby

być organizowane raz do roku w okresie jesiennym. Chcieliby, aby w przyszłości Festiwal miał charakter ogólnopolski, a z czasem być może zasięg europejski. Powinien przyciągać na Śląsk ludzi z całej Polski, docelowo z Europy, tym samym przyczyniając się do rozgłosu medialnego naszego regionu.

W programie tegorocznej edycji znajdą się m.in.: cykl wykładów dotyczących

absurdu, przegląd teatralny w Teatrze Śląskim na Scenie w Malarni, a także pokazy filmów w kinie studyjnym „Światowid”, wieczór poetycki w Śląskim Planetarium i koncerty zespołów muzycznych w Mega Clubie w Katowicach. Nie zabraknie kabaretów i na pewno świetnej zabawy. Więcej na stronie: <http://www.absurdalia.pl/>.

RED.

Program Festiwalu Kultury Absurdalnej - Absurdalia 2007

14 listopada 2007

Cykl wykładów dotyczących absurdu. Start: godz. 10:00/Miejsce: Uniwersytet Śląski
Przeгляд teatralny. Start: godz. 18:00/Miejsce: Scena w Malarni

15 listopada 2007

Koncerty zespołów muzycznych. Start: godz. 18:00/Miejsce: Mega Club

16 listopada 2007

Przeгляд filmowy. Start: godz. 18:00/Miejsce: Kino Studyjne „Światowid”

17 listopada 2007

Wystawa fotograficzna i ekspozycja prac plastycznych.

Start: godz. 16:00/Miejsce: Galeria Marcholt

Wieczór poetycki. Start: 20:00/Miejsce: Planetarium Śląskie

18 listopada 2007

Finał Festiwalu Kultury Absurdalnej - Absurdalia 2007 Start: 18:00/Miejsce: Mega Club

Centrum Studiów nad Człowiekiem i Środowiskiem Uniwersytetu Śląskiego
40-007 Katowice, ul. Bankowa 9; tel./fax: 0/32/3591235

zaprasza na pierwszą część XVI cyklu wykładów:

WYBRANE PROBLEMY EKOLOGII I OCHRONY ŚRODOWISKA

Wykłady odbywają się w auli Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska UŚ przy ul. Bankowej 9 w każdy czwartek o godzinie 16:00.

Wykłady są otwarte i może wziąć w nich udział każdy zainteresowany problematyką środowiskową. Udział jest bezpłatny.

Obecność na większości wykładów w semestrze zimowym roku akademickiego 2007/2008

umożliwia studentom UŚ zaliczenie z wykładu w ramach przedmiotu do wyboru.

PROGRAM - semestr I

04.10.2007

Wykład Polskiego Klubu Ekologicznego. **Mgr inż. Andrzej Wieczorek**, Śląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Oddział w Mikołowie. „Uprawa roślin energetycznych, szansa, wyzwanie dla polskiego rolnictwa”

11.10.2007

3W - Widzieć i Wiedzieć Więcej; kino Orange IMAX w Katowicach. **Dr Ryszard Kulik**, Wydział Pedagogiki i Psychologii UŚ. „Medialna edukacja ekologiczna - zasady i reguły perswazji”; film „SOS dla planety”

18.10.2007

Forum Natura. Prof. dr hab. Bogusław Pawłowski, Uniwersytet Wrocławski i Zakład Antropologii PAN we Wrocławiu. „Środowiskowe aspekty wzrostu mózgowia w ewolucji człowieka”

25.10.2007

Dr Tomasz Rożek, dziennikarz i publicysta naukowy. „Czy zgasną światła na Ziemi?”

08.11.2007

Dr Jolanta Radosz, Wydział Nauk o Ziemi UŚ. „Swojskie klimaty? Topoklimat - klimat miejsca lub małej przestrzeni”

15.11.2007

Forum Natura. Dr inż. Elżbieta Jezierska, Politechnika Warszawska. „Tajemnicze i uniwersalne prawa natury”

22.11.2007

Dr hab. Robert Hasterok, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska UŚ. „Chromosomy - od numerowania do malowania”

29.11.2007

Iwona Kukowka, Radosław Ślusarczyk, Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, Bystra. „Białe szaleństwo - wpływ turystyki masowej na dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Karpat”.

06.12.2007

Wykład Polskiego Klubu Ekologicznego. **Bogdan Gieburowski**, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach. „Stan,

zagrożenia i szanse na zachowanie lasów beśkidzkich”

13.12.2007

Forum Natura. Mgr inż. Andrzej Siudy, Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów SA. „Ochrona przeciwpowodziowa na Górnym Śląsku, a kluczowa rola zbiornika w Goczałkowicach”

10.01.2008

Dr Agnieszka Błońska, Wydział Biologii i Ochrony Środowiska UŚ. „Kenofity - nieproszeni goście w zbiorowiskach roślinnych Śląska”

17.01.2008

Forum Natura. Dr Magdalena Beldowska, Uniwersytet Gdański, **dr Jacek Beldowski**, Instytut Oceanologii PAN w Sopocie. „Zanieczyszczenia Morza Bałtyckiego”

24.01.2008

Prof. dr hab. Ewa Talik, Wydział Matematyki, Fizyki i Chemii UŚ. „Aerozol atmosferyczny w województwie śląskim”

Przygoda ze skautingiem w Podlesicach

Najlepsi w Europie

W połowie lipca Jurę Krakowsko-Częstochowską odwiedziła grupa 22 studentów z 11 krajów: od Turcji po Holandię. Obóz „Letnia Przygoda ze Skautingiem” zorganizowało Europejskie Forum Studentów AEGEE – Katowice. Był on częścią ogólnoeuropejskiego projektu wymian wakacyjnych Summer University. Katowicki oddział Organizacji wrócił do idei survivalu, która była tematem przewodnim jego Letnich Uniwersytetów w latach 2003-2005. W tym roku, czwarta edycja przybrała dodatkowo formę obozu skautowskiego.

Studenci uczestniczyli w krótkich kursach umiejętności harcerskich, dla osób z zagranicy Grupa Jurajska GOPR przygotowała trzy dni zajęć. Studenci zwiedzili też kilka interesujących miejsc w regionie: Muzeum Królewskie na Wawelu w Krakowie, Muzeum Browarnictwa w Tychach oraz hutę w Dąbrowie Górniczej. Wielkie poruszenie wywołała wizyta w Państwowym Muzeum Auschwitz – Birkenau.

W trakcie trwania obozu wszyscy musieli używać języka angielskiego. To był

Foto: Bartholmiej Drzazga

Uczestnicy poznawali trudy ratownictwa górskiego

jeden z warunków przyjazdu. Największą, a zarazem najbardziej zwartą grupę stworzyli Hiszpanie, których przyjechała siódemka.

Letni Uniwersytet pozwala nawiązać kontakty z rówieśnikami z całej Europy. Pokazuje też, że ludzie z rozmaitych zakątków kontynentu nie różnią się od siebie za bardzo. Uśmiech na twarzy wszystkich wywołała sytuacja, gdy przy rozbijaniu namiotów pracowała jedna osoba, a reszta tylko się przypatrywała.

- Tak się pracuje na Bałkanach – powiedziała wówczas Słowenka Neza

- Nie, tak się pracuje w Hiszpanii – przekonywał José Carlos.

Polaków ta rozmowa rozbawiła – wszakże taka efektywność pracy nie jest i nam obca.

Uczestnicy docenili organizację wyjazdu. Dzięki ich głosom katowicki Letni Uniwersytet okazał się najlepszy na całym kontynencie – otrzymał same najwyższe noty.

MAREK WIZNER

Już po raz piąty Międzywydziałowe Stowarzyszenie Dziennikarzy „Mosty” zorganizowało obóz naukowy

Analiza lokalnej prasy

Studenci politologii UŚ przez dwa tygodnie września realizowali projekt badawczy, którego celem była analiza zawartości i społecznego odbioru prasy lokalnej w Cieszynie. Uczestnicy badali zawartość tematyczną i gatunkową „Głosu Ziemi Cieszyńskiej” i „Wiadomości Ratuszowych”. Za pomocą ankiet sprawdzali czytelność obu tytułów, uczestniczyli też w szeregu zajęć poszerzających wiedzę dziennikarską. Warsztaty prowadzone były przez pracowników naukowych UŚ: prof. dr. hab. Jerzego Mikułowskiego Pomorskiego, dr. hab. Mariana Gierulę, dr. hab. Zbigniewa Oniszczyka i mgr Magdalenę Ślowską. Na specjalne spotka-

Z prof. Jerzym Mikułowskim Pomorskim po zajęciach

nie zaproszono także redaktora naczelnego „Głosu Ziemi Cieszyńskiej” Pawła Czuprynę i wieloletniego dziennikarza i redaktora technicznego Tadeusza Kopoczka. Opiekę naukową nad całością objęli pracownicy Zakładu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa z Wydziału Nauk Społecznych: dr Bernard Grzonka, mgr Patrycja Szostok i mgr Agnieszka Turska-Kawa.

Zgromadzony podczas obozu materiał zaowocuje publikacjami przydatnymi zarówno dla redakcji pism, jak i studentów. Planowana jest także konferencja, podczas której zaprezentowane zostaną wnioski.

Badania, choć trudne i żmudne, nie odstraszyły nawet studentów początkowych lat.

- Ten obóz był świetnym sposobem spędzenia wakacyjnych dwóch tygodni. Muszę przyznać, że miałam pewne obawy jadąc na tak poważny projekt badawczy, ale na szczęście dzięki pomocy opiekunów nie było problemu z merytoryczną sferą pracy – powiedziała Magdalena Marzec, uczestniczka i współorganizatorka obozu z ramienia MSD „Mosty”, studentka III roku politologii w UŚ. - Bardzo spodobała mi się praca ankietarska. Interesująca okazała się także druga część projektu, czyli mierzenie i analiza gazet. Ciekawym doświadczeniem było też poznanie języka prasy lokalnej.

MAGDALENA MICHULEC

Foto: Magdalena Marzec

Poszukiwanie innowacyjnej metody badania mikrostruktury tkanki kostnej

Naukowe wyzwanie

Po pierwsze – zaplanować nowatorski projekt naukowy. Po drugie – znaleźć ośrodek badawczy, który byłby zainteresowany wsparciem badań oraz zagwarantowałby możliwość pracy eksperymentalnej. Po trzecie i najważniejsze – projekt ten musi być najlepszy w opinii Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej.

Wszystkie te kryteria spełnił dr Marcin Binkowski z Zakładu Komputerowych Systemów Biomedycznych Uniwersytetu Śląskiego, który 26 czerwca br. w Pałacu Tyszkiewiczów-Potockich w Warszawie w gronie 15. wybitnych młodych polskich naukowców odebrał stypendium zagraniczne przyznawane w programie KOLUMB. Laureaci oceniani byli na podstawie dotychczasowego dorobku naukowego oraz przedstawionego planu pracy, jaki zamierzają realizować w zagranicznym ośrodku.

Inicjatywa badawcza dr. Binkowskiego została doceniona, a jej autor uzyskał możliwość realizacji planu podczas rocznego stażu w Institute of Orthopedics&Musculoskeletal Science, University College London (Wielka Brytania). Tam pod opieką dyrektora placówki, profesora Allen`a Goodship`a, będzie pracował nad innowacyjną metodą badania mikrostruktury tkanki kostnej w celu oceny stopnia jej mineralizacji obrazowanej z wykorzystaniem ilościowej tomografii wysokiej rozdzielczości.

– Obecnie badacze, którzy zajmują się mikrostrukturą i pomiarem mikrotomograficznym kości poszukują parametrów, które pozwolą dokładniej określić własności mikrostruktury. Mój projekt jest właśnie wyrazem takich poszukiwań. Interesują mnie parametry, które będą związane nie tylko z geometrią struktury, ale także z jakością materiału, z jakiego jest ona zbudowana. Mam nadzieję, że

właśnie te parametry będą w większym stopniu korelować z np. wytrzymałością mechaniczną tkanki kostnej. Chciałbym zmierzyć tę wytrzymałość, ponieważ od niej m.in. zależy jakość kości i jej podatność na złamania, bardzo ważna z punktu widzenia diagnostyki pacjenta – mówi dr Binkowski.

Jest on przekonany o sile i innowacyjności zaplanowanych badań. Pomysł powstał jako konsekwencja wcześniejszych projektów badawczych, a jego ostateczny kształt poprzedziły dyskusje ze specjalistami podczas konferencji naukowych. Autor zwycięskiego projektu jest jednak bardzo ostrożny w ocenie szansy na opracowanie metody i opisanie jej jako pierwszy.

– Wielu naukowców, głównie za granicą, organizuje swoje badania wokół obszaru, którym zamierzam się zająć. Mają dostęp do aparatury, długoletnie doświadczenie i dużo większe środki finansowe. Niejednokrotnie pojawiały się w prasie artykuły, które oscyływały wokół moich spostrzeżeń, ale ich autorzy nie dostrzegali pewnych ważnych kwestii, które mnie chyba udało się zauważyć. Tym samym będzie to dla mnie duże wyzwanie móc sprawdzić swoje przemyślenia i wykazać jako pierwszy, że metoda jest skuteczna i może być uznana za innowacyjną.

Młody naukowiec widzi pewne ryzyko. – Być może jednak właśnie ci badacze, którzy mają dostęp do profesjonalnego sprzętu na co dzień, już dawno odkryli, że metoda, nad którą będę pracował w Anglii, nie sprawdza się i zaprzestali dalszych poszukiwań, a ja dopiero będę musiał się o tym przekonać na „własnej skórze”.

Badania laboratoryjne preparatów tkanki kostnej, którymi będę się zajmował, mają potwierdzić, że parametry mikrostruktury mogą „pomóc” w diagnostyce osteoporozy. Nie znaczy to, że automatycznie będziemy mogli bezinwazyjnie diagnozować osteoporozę u pacjentów. Ewentualna korzyść wynikająca z powodzenia projektu może mieć wpływ na zmianę dotychczas stosowanych metod badania mikrostruktury podczas badań laboratoryjnych preparatów oraz z udziałem zwierząt. Wdrożenie metody jako standardowej procedury w diagnostyce klinicznej wymaga dalszego rozwoju technologii obrazowania medycznego, która musi zapewnić możliwość identyfikacji mikrostruktury kostnej. Dopiero ten krok będzie stanowił punkt wyjścia do planowania wdrożenia metody w badaniach klinicznych i ewentualnego rewolucyjnego kroku...

- Otrzymanie stypendium z Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej jest dla mnie dużą szansą na pracę w światowej klasy ośrodku naukowym. Jestem absolwentem informatyki (przyp. red.: ukończył kier. Wychowanie Techniczne spec. Technika i Informatyka), zainteresowanie inżynierią biomedyczną wymagało poświęcenia ogromnej ilości czasu na zdobycie wiedzy z obszaru, który dotychczas znany mi był jedynie powierzchownie.

W październiku laureat stypendium wyjeżdża na roczny staż do Wielkiej Brytanii, a nam pozostaje życzyć mu sukcesu w poszukiwaniu nowej metody laboratoryjnego badania mikrostruktury tkanki kostnej.

AGNIESZKA TURSKA-KAWA

Wubiegłym miesiącu otwarto na katowickim rondzie „Kawiarnię Naukową”, w której do kawy serwują lody przywiezione prosto ze Szpicbergenu przez znanego glaciologa, ekologiczne truskawki wyhodowane w eksperymentalnym gospodarstwie Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska, albo wysoko przetworzone wyroby przemysłu spożywczego, których skład nie jest obcy wybitnym chemikom. Halo, halo! Proszę się nie zrywać i nie pędzić do kawiarni pod szklaną ćwierćkopułą! To tylko felieton, więc pewne sprawy są tu przedstawiane z przesadą właściwą temu gatunkowi. Nie znaczy to, że nie można tam spróbować wymienionych wyżej smakowitości, ale nie pochodzą one wprost z laboratoriów uczonych. Dziś już nie ma nawet mleka prosto od krowy, bo przecież żadna przyzwoita krowa nie daje mleka „uchatego”, które może i jest zgodne z normami higieniczno-sanitarno-żywniowymi, ale nie chce się „zsiąść”. Podobnie wszystko, co serwują w tej i milionach innych kawiarni, może i powstało dzięki osiągnięciom nauki, ale – jak głoszą etykiety - należy to spożyć przed końcem. Końcem ważności produktu lub końcem użytkownika, cokolwiek nastąpi wcześniej. Współczesna nauka jest sceptyczna wobec perspektywy „życia po życiu”, dlatego mleko wytwarzane zgodnie z osiągnięciami wiedzy nie ma szans na stan „zsiadłości”.

Wrzeczywistości kawa w kawiarni naukowej jest tylko pretekstem do czegoś, co w minionej epoce nazywano spotkaniem z ciekawym człowiekiem. Ponieważ jednak coraz częściej przekonujemy się, że już dawno wymyślono wiele rzeczy, do których teraz mozolnie dochodzimy wykorzystując najnowsze osiągnięcia umysłu i techniki, to może i takie spotkania warto wskrzesić. Zanim glaciolog poczęstuje nas kawałkiem świeżo ociełonego lodowca, to przy

Kawa z uczonym

kawie opowie o tym, dlaczego kusząca jesienią perspektywa cieplejszego klimatu ma swoje ciemne strony – jak każda pokusa. Trudno powiedzieć, czy w świecie, który serwuje niemal wszystko, o czym można zamarzyć, kawa w towarzystwie uczonego będzie na tyle atrakcyjna, by właściciel kawiarni musiał zwiększyć dostawy czarnych ziaren. Ale z pewnością dla niejednego może to być niezwykle przeżycie, bo w przeciwieństwie do mleczka w kawie, wiedza będzie pochodzić wprost od tego, który ją tworzy. Jeśli inicjatywa, której patronuje uniwersytet i która bez uniwersytetu z pewnością nie mogłaby być zrealizowana, spotka się z pozytywnym odbiorem, to kto wie, może otworzą się przed naszą uczelnią nowe możliwości. Popuścimy wodze fantazji... Może po kawiarni przyjdzie czas na naukową restaurację? Teraz w świecie kariery robi tzw. kuchnia molekularna, która akurat jest czymś, czego dawniej nie wymyślono, bo kucharze nie mieli takich możliwości jakie daje współczesna fizyka i chemia. W internecie czytam, że molekularne przeżycia są niezapomniane, a ponieważ według przysłowia droga do serca prowadzi przez żołądek, to może przechodzi ona też przez portfel tych, którzy skąpią na rozwój nauki. Może odżyje też idea utworzenia uniwersyteckiego ogrodu botanicznego w okolicach Mikołowa; jakoś od paru lat nic o nim nie słychać. Zapraszamy często społeczeństwo na uniwersytet, do świątyni nauki, ale pora już wyjść poza mury.

STEFAN OŚLIZŁO

Łyk historii dla kuraju

Na starym rysunku Sławomira Mrożka dość prymitywnie wyglądający egzemplarz rodzimego folkloru, opierając się o motocykl, odchyła w znanym geście głowę by opróżnić trzymaną w ręku butelkę, metodą „z gwin-tu”. Podpis: „Kazek trąbi wsiadanego”.

Ten wszechobecny niegdyś element polskiego pejzażu powoli zanika. Nie jest to akurat dowód wzrostu poziomu kultury spożycia, co raczej postępu cywilizacyjnego. Dokładnie zaś wprowadzenia przez handel do sprzedaży jednorazowych plastikowych kubków. Ta obyczajowa rewolucja ma dodatkowy podtekst i to o wymiarze społecznym. Zgodnie bowiem z duchem demokracji: wyrównuje ona szanse, zwłaszcza tych biesiadników, którzy umiejętności opróżniania butelki jednym tchem nie posiadli, przez co stawali się pośmiewiskiem dla lokalnego establishmentu jako element nieprzystosowany, zniewieściały, w pełni zasługujący na pogardliwe miano zas..nego inteligenta. Niestety, zręczne posługiwanie się plastikowym kubeczkiem okazało się dorobkiem zbyt małym by kraj nasz zajął należne mu miejsce na kartach najnowszej historii. „Najnowszej” - bo wydanej zaledwie parę miesięcy temu: „Historii świata w sześciu szklankach” (Wyd. CiS) autorstwa Toma Standage’a. Jej autor wyszedł z prostego skądinąd założenia, że skoro picie jest dla istot ludzkich koniecznością (a może być i przyjemnością), to znając z grubsza nikczemność naszego gatunku, musi stać się przyczyną wszelkich możliwych nieszczęść i podłości, nierozzerwalnie związanych z każ-

dym podziałem niewątpliwych dóbr, jakimi są napoje, i to nawet nie zawsze alkoholowe.

Wielka Rewolucja Francuska, bitwa pod Trafalgarem, powstanie Stanów Zjednoczonych, londyńska Giełda, Lloyd, równouprawnienie kobiet... Nad tymi (wybrany mi na chybił trafił) historycznymi faktami unosi się: złożony bukiet wina, intensywny zapach rumu, lekko słodkawy whisky, tonizująca woń świeżo parzonej herbaty i podniecające opary kawy.

Biada historykom naiwnie tkwiącym w wierze, że losy ludzkości zostały zdeterminowane przez takie populistyczne hasła jak: wolność, równość i braterstwo. Bzdura. Okazuje się, że za wszystkim stała chęć swobodnego napicia się... najlepiej tanio.

Mimo, iż na łamach tej historii nieobecni, też mamy swój udział w podziale na sześć szklanek. Dokładnie zaś partycypujemy w 1/2 szklanki. Postępujemy naszych polityków, którzy unosząc filuternie brew wygłaszają z miną zdobywcy Everestu teorię o szklance do połowy pełnej bądź w połowie pustej. Paradoks ten stał się jednak już na tyle oklepany (podobnie jak opowieść o krowie, która ponoć nie zmienia poglądów), że teraz szuka się przyczyn niepełnej zawartości owej szklanki. Dramat naszego niezaspokojonego pragnienia polega na tym, że najpierw połowę upijali nam rozbiorowi koalicjanci, potem faszystowscy najezdźcy, później wyzwoliciele-okupanci (cud, że w ogóle nie ukradli naczyń), trochę upił Gomułka, trochę klika Gierka...i co? Kiedy po 89 roku mieliśmy szansę na dopełnienie zawartości, to okazało się - i to całkiem niedawno - że teraz upijają nam z narodowej szklanki: oligarchowie skupieni w korporacyjnych układach elitarno-salonowych. Przyznam się, że sam też bym sobie po kryjomu trochę upił, ale żona nie pozwala i mówi, że minister Ziobro mi to kiedyś publicznie wypomni: „Ten pan już nie będzie więcej upijał”.

JERZY PARZNIIEWSKI

I Festiwal Kultury Ekologicznej Zielono mi

Od 6 do 10 listopada w Kinoteatrze „Rialto” Centrum Studiów nad Człowiekiem i Środowiskiem Uniwersytetu Śląskiego współorganizuje - I Festiwal Kultury Ekologicznej ZIELONO MI.

Festiwal ZIELONO MI jest adresowany do wszystkich zainteresowanych ekologią i ochroną środowiska. Wśród prezentowanych filmów znajdują się wybitne i uznane dzieła, które rozwijają wrażliwość na otaczającą rzeczywistość, wprowadzają nas w świat piękna natury i odwołują się do takich wartości, jak szacunek dla innych istot, etyczna odpowiedzialność za nasz świat, a także zachwyt nad cudem życia. Celem Festiwalu jest stworzenie okazji do rozmowy i refleksji na temat współczesnego świata, jego różnorodnych zagrożeń i sposobów zapobiegania im. W programie znajdują się także: wykład popularno-naukowy, poczęstunek wegetariański, pokaz videoklipów i spotów reklamowych obejmujących problematykę ekologiczną, a także koncerty muzyczne zespołów Tombas i L.U.C & RAH.

PROGRAM FESTIWALU

6 listopada (wtorek)

17.00 - Wykład inauguracyjny pt. *Ziemi na ratunek*

Wykład wygłoszą dr hab. Piotr Skubała (Katedra Ekologii Uniwersytetu Śląskiego) oraz dr Ryszard Kulik (Instytut Psychologii Uniwersytetu Śląskiego)

18.30 - Poczęstunek wegetariański

19.00 - Koncert zespołu TOMBAS

20.00 - Projekcja filmu dokumentalnego *Grizzly man*, reż. W. Herzog, 2005 r., 103 min.

21.30 - Dyskusja *Szaleniec, idealista, romantyk? Portret współczesnego ekologa* (prowadzenie dr Ryszard Kulik)

7 listopada (środa)

10.00 - Projekcja dla szkół filmu *Marsz pingwinów*, reż. L. Jaquet, 2005 r., 84 min.

11.30 - Dyskusja *Podstawy moralnego szacunku wobec zwierząt* (prowadzenie dr hab. Piotr Skubała)

18.00 - Projekcja filmu *Koyaaniqatsi*, reż. G. Reggio, USA, 1983, 87 min.

19.30 - Dyskusja *Między naturą a cywilizacją. Jak osiągnąć równowagę?* (prowadzenie dr Ryszard Kulik)

20.00 - Projekcja filmu *Baraka*, reż. R. Fricke, 1992r., 96 min.

21.30 - Dyskusja *Ziemia domem człowieka* (prowadzenie dr hab. Piotr Skubała)

8 listopada (czwartek)

10.00 - Projekcja filmu dla dzieci *Mój brat niedźwiedź*, reż. B. Walker, 2003r., 85 min.

11.30 - Dyskusja *Człowiek jako część przyrody, czyli dlaczego powinniśmy dbać o środowisko* (prowadzenie dr Ryszard Kulik)

17.30 - Projekcja filmu *Powaqqatsi*, reż. G. Reggio, USA, 1988, 99 min.

19.30 - Dyskusja *Stan planety i stan ducha ludzkiego w trzecim Millennium* (prowadzenie dr Ryszard Kulik)

20.00 - Projekcja filmu *Genesis*, reż. C. Nuridsany, 2004 r., 81 min.

21.30 - Dyskusja *U źródeł życia. Ewolucja na jedność człowieka i świata* (prowadzenie dr hab. Piotr Skubała)

9 listopada (piątek)

16.30 - Projekcja filmu *Mikrokosmos*, reż. C. Nuridsany, 1996r., 75 min.

17.45 - Dyskusja *Nie burzmy ładu mikrokosmosu, nie burzmy ładu makrokosmosu* (prowadzenie dr Ryszard Kulik)

18.15 - Projekcja filmu *Naqoyqatsi*, reż. G. Reggio, USA, 2002, 89 min.

20.15 - Dyskusja *Co powiemy naszym dzieciom? Kultura ekologiczna nadzieją XXI wieku* (prowadzenie dr hab. Piotr Skubała)

20.45 - Projekcja filmu *Makrokosmos*, reż. J. Cluzaud, 2001, 92 min.

22.15 - Dyskusja *Nasi mniejsi bracia. Podstawy filozofii praw zwierząt*; (prowadzenie dr hab. Piotr Skubała)

10 listopada (sobota)

19.00 - Koncert formacji L.U.C & RAH
Festiwalowi będzie towarzyszyć wystawa fotografii Ryszarda Kulika pt. GAJA - NASZ DOM

Informacje o cenach i możliwości zakupu biletów

Karnet na wszystkie filmy - 55 zł
Cena biletu na pojedynczy seans popołudniowy - 10 zł
Cena biletu na seans poranny - 7 zł

Cena biletu na koncert formacji LUC & RAH - 20 zł, dla posiadaczy karnetu - 15 zł
Wstęp na koncert zespołu Tombas - bezpłatny

Bilety i karnety można rezerwować i kupować w kasie Kinoteatru "Rialto", kasy czynne codziennie od 15.00 - 20.00, w weekendy od 16.00 - 20.00. Rezerwacji można dokonać również telefonicznie pod numerem 0 32 251 04 31 lub mailowo pod adresem: rezerwacja@rialto.katowice.pl

SPÓŁDZIELNIA PRACY „OŚWIATA”
40-092 Katowice, ul. Mickiewicza 28/7 (0048 32) 2587-172,
2589-561 wew. 25,26 e-mail: pedagogika@oswiata.slask.pl

**ORGANIZUJE KURS
„WYCHOWAWCA LUB KIEROWNIK
PLACÓWKI WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY”
„KIEROWNIK WYCIECZEK SZKOLNYCH”**
(kursy prowadzone za zgodą Kuratorium Oświaty w Katowicach)

**WYCHOWAWCA PLACÓWKI
WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY - 120 ZŁ
KIEROWNIK PLACÓWKI WYPOCZYNKU DZIECI
I MŁODZIEŻY - 100 ZŁ
KIEROWNIK WYCIECZEK SZKOLNYCH - 80 ZŁ.**

KURS PRZYGOTOWUJE KANDYDATÓW DO PEŁNIENIA FUNKCJI WYCHOWAWCY GRUPY LUB KIEROWNIKA PLACÓWKI
GWARANTUJEMY MOŻLIWOŚĆ ZDOBYCIA WIEDZY I PRAKTYKI NA NAJWYŻSZYM POZIOMIE A PO UKOŃCZENIU KURSU ZŁOŻENIA SWOJEGO CV W CENTRUM TURYSTYKI S.P. "OŚWIATA"
KURS KOŃCZY SIĘ EGZAMINEM SPRAWDZAJĄCYM PRZED KOMISJĄ EGZAMINACYJNĄ - WYDANIEM ZAŚWIADCZENIA O UKOŃCZENIU KURSU

Wszystkich chętnych serdecznie ZAPRASZAMY!!!

ADAM KURZEJA
Główny specjalista
ds. promocji zagranicznej

**Dział Promocji,
Współpracy i Karier**

Pracuje w Uniwersytecie Śląskim od 1997 roku. Przez okres ponad 10 lat zajmował się współpracą z zagranicą oraz promocją osiągnięć naszej Uczelni w innych krajach. Jest przekonany, że Uniwersytet Śląski, w warunkach globalizacji, potrzebuje stosownych przygotowań do umiędzynarodowienia działalności naukowej i dydaktycznej. To zwolennik rozwoju współpracy międzynarodowej zarówno w sferze badań naukowych, dydaktyki jak i zwiększenia ilości studentów zagranicznych uczących się na Uniwersytecie Śląskim. W swojej pracy koncentruje się na szeroko pojętej promocji Uczelni za granicą, w tym między innymi na opracowywaniu angielskojęzycznej literatury promocyjnej, prezentacji oferty edukacyjnej Uniwer-

sytetu Śląskiego na wystawach i targach edukacyjnych za granicą oraz na prowadzeniu angielskojęzycznej strony internetowej UŚ.

AGNIESZKA DUNAJ
Biuro Karier

**Dział Promocji,
Współpracy i Karier**

Jest absolwentką pedagogiki i doradztwa zawodowego na Uniwersytecie Śląskim. Z tym miejscem postanowiła związać się również zawodowo i pracuje tu od 2000 roku (zaczęła jeszcze jako studentka w biurze Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego, a od 2003 roku w Biurze Promocji i Karier). Praca doradcy zawodowego w Biurze Karier pozwala jej uniknąć tego, czego boi się najbardziej - rutyny i monotonii.

W swojej pracy najbardziej ceni możliwość twórczego podejścia do zadań oraz wspólny zespół. W życiu prywat-

nym jest niespokojnym duchem – często i chętnie podejmuje nowe wyzwania, chętnie uczy się nowych rzeczy, np. jazdy na nartach, gry w tenisa, języków obcych (ostatnio francuskiego), fotografowania. Bardzo lubi spędzać wolny czas aktywnie, najchętniej z grupą przyjaciół, czasami jednak ceni sobie chwile spędzone w zaciszu własnego mieszkania, z dobrą książką w ręce, zwłaszcza autorów południowo-amerykańskich.

JOANNA SADOWSKA
Biuro Karier

**Dział Promocji,
Współpracy i Karier**

Jest absolwentką, wymarzonej pod koniec liceum, socjologii Uniwersytetu Śląskiego oraz podyplomowych studiów z zakresu komunikacji perswazyjnej: reklamy, *public relations* i promocji politycznej. Drugie studia podjęła zafascynowana ludzkim umysłem, psychologią, z racji

pierwszego kierunku a także psychologią społeczną. W Biurze Karier zajmuje się wyszukiwaniem ofert pracy, staży i praktyk dla studentów i absolwentów oraz współpracą z pracodawcami.

Jako mała dziewczynka chciała zostać baletnicą, potem narodziło się pragnienie zostania zawodowym hokeistą, które nie minęło do dzisiaj. Okazało się jednak, że nie produkują takich małych kostiumów. Uwielbia żelki, książki Jonathana Carrola, obrazy Monet'a, muzykę latynoamerykańską i starego, dobrego i poczciwego rock'n'roll'a. Lubi także grać w samotności na pianinie.

ALICJA RYMASZEWSKA
Dział Promocji,
Współpracy i Karier

Jest absolwentką socjologii reklamy i komunikacji społecznej na Wydziale Nauk Społecznych UŚ. Aktualnie kontynuuje studia na ostatnim roku studiów magisterskich - komunikacja społeczna. Zanim podjęła pracę

w Dziale Współpracy, Promocji i Karier była Koordynatorem ds. PR i Promocji Samorządu Studenckiego UŚ, a wcześniej przewodniczącą Koła Naukowego Socjologii Reklamy Komunikacji Społecznej. W trakcie aktywności studenckiej zrealizowała szereg projektów, m.in. konferencje, szkolenia, warsztaty reklamy i grafiki komputerowej oraz akcje charytatywne. Jest jednym z głównych organizatorów akcji charytatywnej „UŚ dla dzieciaków”, która w ciągu ostatnich lat dotarła do ok. 300 dzieciaków z terenu Katowic i Zagłębia. Prywatnie ma czwórkę rodzeństwa i psa Igora. Ponadto pasjonuje się reklamą i nowymi formami jej komunikacji. W wolnych chwilach (jeśli takie ma) czyta książki w parku. W życiu kieruje się zasadą, iż „bezsensownie stracony czas nigdy do ciebie nie wróci”.

NAGRODA IM. CZESŁAWA ZGORZELSKIEGO DLA ABSOLWENTKI UŚ

Absolwentka filologii polskiej UŚ, Anna Stepowany, zwyciężyła w szóstej edycji ogólnopolskiego konkursu prac magisterskich o nagrodę im. prof. Czesława Zgorzelskiego. Jej praca, obroniona w 2006 roku, zatytułowana „Wskaźniki frazeologiczne w funkcji wypowiedzi potwierdzających we współczesnej polszczyźnie”, została przygotowana w Instytucie Języka Polskiego UŚ pod kierunkiem prof. UŚ dr. hab. Piotra Żmigrodzkiego. Na uroczystość wręczenia nagród laureatka przybyła wprost z Edynburga, gdzie przebywa na studiach doktoranckich w zakresie językoznawstwa porównawczego. Konkurs o nagrodę im. prof. Czesława Zgorzelskiego jest przedsięwzięciem akademickich instytutów polonistycznych, a jego bezpośrednim organizatorem jest Katolicki Uniwersytet Lubelski. Od 2002 roku ocenie jury podlegają najlepsze, wytypowane przez poszczególne ośrodki prace magisterskie, odrębnie w dwóch kategoriach: literaturoznawczej i językoznawczej.

NAGRODA DLA FILMOZNAWCY

Prof. dr hab. Andrzej Gwóźdź, filmoznawca, kierownik Zakładu Filmoznawstwa i Wiedzy o Mediach Uniwersytetu Śląskiego, był jednym z tegorocznych laureatów Nagród Prezydenta Katowic w Dziedzinie Kultury. Równorzędną nagrodę otrzymał Jarosław Czypczar, długoletni dyrektor Śląskiego Teatru Lalki i Aktora „ATENEUM” w Katowicach.

Prezydent przyznał także dwie nagrody zbiorowe, które otrzymali: katowicki Chór Męski „Hejnał”, który obchodzi w tym roku jubileusz 95-lecia istnienia oraz Zespół Pieśni i Tańca „Silesianie” katowickiej Akademii Ekonomicznej.

„NOWY OBYWATEL W EUROPIE” W RONDZIE SZTUKI W KATOWICACH

24 września prorektor ds. współpracy i promocji prof. dr hab. Barbara Kozusznik wzięła udział w uroczystości „Nowy Obywatel w Europie”, która odbyła się w Rondzie Sztuki w Katowicach. Była to prezentacja i promocja Górnego Śląska, a szczególnie powstającej metropolii, przeprowadzona dla dziennikarzy z wielu krajów - m.in. z Finlandii, Szwecji, Danii, Niemiec oraz Polski. Omawiane były kwestie dotyczące potencjału rozwojowego Górnego Śląska, zaprezentowa-

ne zostały poszczególne miasta wchodzące w skład Górnośląskiego Związku Metropolitalnego. Organizatorami byli Wojewoda Śląski, Marszałek Województwa Śląskiego, śląskie samorządy, „Gazeta Wyborcza”, TV Katowice oraz Vattenfall.

„SZTUCZKI” NAGRODZONE ŻŁOTYMI LWAMI

„Sztuczki” - film Andrzeja Jakimowskiego, absolwenta Wydziału Radia i Telewizji im. Krzysztofa Kielńskiego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, zdobył główną nagrodę na 32. Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni.

DR EWA GER KONSULEM W NOWYM JORKU

Dr Ewa Ger, pracownik Instytutu Psychologii UŚ, otrzymała nominację na stanowisko konsula w Konsulacie Generalnym w Nowym Jorku. Zajmuje się sprawami promocji Polski oraz kontaktami z Polonią. Dr Ger ma już za sobą organizację i obsługę wizyty Prezydenta RP z małżonką oraz minister spraw zagranicznych pani Anny Fotygi z delegacją rządową. Organizowała również spotkania w naszym konsulacie pary prezydenckiej i delegacji rządowej z elitą nowojorską, na którym prezentowany był projekt Muzeum Historii Żydów Polskich. Przygotowywała spotkanie w Domu Narodowym Polskim dla Polonii, spotkania kulturalne, wystawy, aukcje obrazów i wiele innych.

INAUGURACJA ŚLĄSKIEJ KAWIARNI NAUKOWEJ

4 października w Rondzie Sztuki w Katowicach odbyło się pierwsze spotkanie Śląskiej Kawiarni Naukowej, której partnerami są Uniwersytet Śląski i National Geographic Polska. Kawiarnia to coś znacznie więcej niż „pikalnia kawy”. To miejsce towarzyskich spotkań i dyskusji. W Śląskiej Kawiarni Naukowej tematem dyskusji będzie nauka - ocieplenie klimatu, komórki macierzyste, energetyka jądrowa czy kolonizowanie innych globów. Spotkania naukowe będą się odbywały w pierwszy czwartek każdego miesiąca. Gościem Kawiarni w październiku był dr Marcin Ryszkiewicz, geolog i ewolucjonista z Muzeum Ziemi PAN w Warszawie.

Więcej na str. 15

NOBEL Z FIZYKI 2007

9 października 2007 r. Komitet Noblowski ogłosił laureatów nagrody Nobla w 2007 z fizyki. Nagrodę otrzymali Peter Grünberg z Forschung-

szentrum Jülich w Niemczech i Albert Fert z Université Paris-Sud in Orsay we Francji za odkrycie w latach 80. ubiegłego wieku zjawiska olbrzymiej magnetorezystancji (giant magnetoresistance - GMR) w cienkich warstwach (rzędu kilku nanometrów) zbudowanych na przemian z warstw ferromagnetycznych i niemagnetycznych. Zjawisko to okazało się przełomowym dla wytwarzania - występujących w dzisiejszych komputerach - twardych dysków o pojemności gigabajtów. Przy jego pomocy potrafimy zapisywać i odczytywać informacje z ogromną precyzją - pierwsze głowice wykorzystujące zjawisko GMR zostały wyprodukowane w 1997 roku. Dzisiaj szeroko stosowane są one nie tylko jako głowice odczytu dla twardych dysków, lecz także dla taśm video i popularnych odtwarzaczy mp3. Odkrycie GMR przyczyniło się do narodzin spintroniki, wykorzystującej kwantowe właściwości elektronu. W ubiegłym roku, na wniosek Rady Wydziału Matematyki, Fizyki i Chemii, Senat Uniwersytetu Śląskiego podjął uchwałę o podpisaniu oficjalnej umowy o współpracy naukowej z Forschungszentrum Jülich w Niemczech. Podpisanie umowy miało miejsce w Jülich, w sierpniu 2006 roku.

PODPISANIE UMOWY O WSPÓŁPRACY Z HUTĄ METALI NIEŻELAZNYCH „SZOPIENICE SA”

11 października nastąpiło oficjalne podpisanie umowy o współpracy między Uniwersytetem Śląskim a Hutą Metali Nieżelaznych „Szopienice SA”. Jej celem jest wykorzystanie dorobku i potencjału naukowego UŚ oraz potencjału i pozycji Huty dla dalszych działań służących rozwojowi regionu i kraju. Umowę podpisali przedstawiciele UŚ: prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś, prorektor ds. nauki i informatyzacji oraz prof. dr hab. Krystian Rolerder; z ramienia Huty: dyrektor produkcji i rozwoju Kazimierz Bulanowski, członek zarządu oraz dyrektor operacyjny Adam Smoleń, członek zarządu.

OTRZĘSINY UNIWERSYTECKIE

Tegoroczne Otrzęsiny Uniwersyteckie odbyły się 12 i 13 października w klubie studenckim „Straszny Dwór” w Katowicach-Ligocie. Patronat nad imprezą objął JM Rektor UŚ prof. zw. dr hab. Janusz Janeczek, a organizatorem był Samorząd Studencki UŚ.

REKRUTACJA NA UŚ W INDIACH

12 października w rektoracie odbyło się spotkanie władz Uniwersytetu Śląskiego z Praveenem Suria, agentem z Indii. Praveen Suria jest magistrem informatyki Politechniki Drezdeńskiej i naczelnym dyrektorem agencji rekrutacyjnej „Career Consultancy”. Działa ona od czterech lat, zatrudnia ok. 20 pracowników i posiada oddziały w pięciu miastach Indii: Chandigarh, Hyderabad, Mumbai, Pune i Kochin. Głównym celem spotkania było omówienie zasad rekrutacji studentów z Indii.

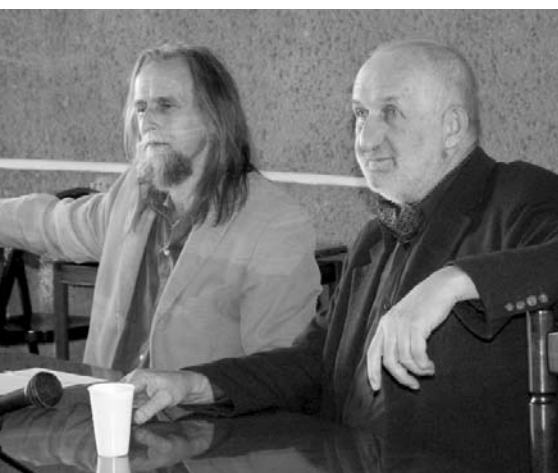
WIZYTA REKTORÓW W PARLAMENCIE

EUROPEJSKIM W BRUKSELI

Od 15 do 17 października JM Rektor UŚ prof. zw. dr hab. Janusz Janeczek przebywał w Brukseli na spotkaniu rektorów w Parlamencie Europejskim. JM Rektor został zaproszony przez posła do Parlamentu Europejskiego Dariusza Rosatiego.

SPOTKANIE Z PROF. HENRYKIEM WAŃKIEM

16 października w sali Rady Wydziału Filologicznego UŚ odbyło się spotkanie z wybitnym artystą i pisarzem prof. Henrykiem Wańkiem oraz promocja jego najnowszej książki

Sprawa Hermesa. Organizatorem spotkania był Instytut Nauk o Literaturze Polskiej im. Ireneusza Opackiego oraz Wydawnictwo Literackie w Krakowie.

PROMOCJA KSIĄŻKI WWW.PORADNIAJĘZYKOWA.PL

18 października w Sali Rady Wydziału Filologicznego odbyła się promocja książki zawierającej wybór odpowiedzi z Poradni Językowej. Spotkanie rozpoczęło się wykładem profesora Andrzeja Markowskiego z Uniwersytetu Warszawskiego, przewodniczącego Rady Języka Polskiego. Książka pod red. Katarzyny Wyrwas, wydana przez Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, została nominowana w kategorii Najładniej Wydana Książka Academia 2007. Konkurs zorganizowany został przez twórców Targów Academia 2007, które odbędą się 7-9 listopada br. w Warszawie. Ogłoszenie wyników nastąpi 7 listopada br.

Więcej na str. 20

WARSZTATY JĘZYKA POLSKIEGO ZA GRANICĄ

Wraz z nowym rokiem akademickim rozpoczęły się warsztatowe zajęcia wyjazdowe Szkoły Języka i Kultury Polskiej. 20 i 22 października odbyły się warsztaty dla nauczycieli zatrudnionych w Ogólnokrajowej Szkole Polskiej na Węgrzech. Do Budapesztu pojechały dr Bożena Szalaśta-Rogowska i mgr Katarzyna Bytomska. Warsztaty rozpoczęły się wernisażem wystawy druków polonijnych w siedzibie Samorządu Mniejszości Polskiej na Węgrzech. Potem przez trzy dni wykładowczyń z UŚ prowadziły seminaria, wykłady i ćwiczenia na temat współczesnej literatury polskiej, wykorzystania polskiej literatury emigracyjnej w nauczaniu języka polskiego za granicą, metodyki nauczania języka polskiego jako obcego i certyfikacji języka polskiego. Zawiozły do Budapesztu najnowsze podręczniki do języka polskiego napisane przez pracowników UŚ. W tym samym czasie rozpoczęły się warsztaty na Ukrainie. Na zaproszenie Konsulatu RP wyjechały na osiem dni dr hab. Jolanta Tambor i dr Aleksandra Achtelek. Przeprowadziły one zajęcia z języka polskiego i z kultury polskiej w Uniwersytecie Pedagogicznym w Charkowie, na Politechnice w Doniecku i w Związku Polaków w Zaporozżu. Daleka wschodnia Ukraina to rejon, do których rzadko docierają polscy wykładowcy.

UŚ NA TARGACH EDUKACYJNYCH W PEKINIE

Uniwersytet Śląski wziął udział w I Europejskich Targach Edukacyjnych Szkolnictwa Wyższego w Chinach (I European Higher Education

Fair). Patronat nad imprezą, która odbyła się 20 i 21 października w Pekinie, miała Komisja Europejska. Targi były zorganizowane przez Campus-France, German Academic Exchange Service - DAAD, the Netherlands organisation for international cooperation in higher education - Nuffic oraz British Council - BC. Targi. Imprezą towarzyszącą Targom był Asia - Link Symposium, EU - China Cooperation in Higher Education. Głównym celem sympozjum było ułatwienie współpracy pomiędzy szkołami wyższymi z Unii Europejskiej i Chin.

Uniwersytet Śląski zaprezentował pełną ofertę edukacyjną, a w szczególności możliwości przyjęcia chińskich studentów na studia w języku angielskim na kierunkach matematyka, fizyka i chemia. Oferowano także kursy języka polskiego. Ważnym elementem promocji było nawiązywanie kontaktów z agencjami, które profesjonalnie zajmują się wynajdywaniem absolwentów chińskich szkół średnich, chętnych do podjęcia studiów za granicą.

Więcej na str. 16-17

SUKCESY SPORTOWCÓW UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO ROKU AKADEMICKIM 2006/2007

Po zakończonych 20 września Mistrzostwach Polski Szkół Wyższych w Żeglarstwie, w których reprezentacja uczelni zajęła III miejsce wśród uniwersytetów i XI miejsce wśród wszystkich uczelni, podsumowano całoroczną rywalizację sportowców. W roku akademickim 2006/2007 Mistrzostwa Polski Szkół Wyższych odbywały się w 41 dyscyplinach sportowych. Uniwersytet Śląski w końcowym podsumowaniu Mistrzostw uplasował się na 6 miejscu wśród uniwersytetów na 17 sklasyfikowanych oraz na 15 miejscu w gronie wszystkich szkół wyższych na 223 sklasyfikowane uczelnie.

III FESTIWAL HUMORU

Trzecia edycja Festiwalu Humoru odbyła się 24 i 25 października. Imprezę otworzył prorektor ds. nauki i informatyzacji prof. zw. dr hab. Wiesław Baniś.

Festiwal był okazją do spotkania badaczy humoru, ale także osób, które wykorzystują śmiech i radość w praktyce zawodowej. W Festiwalu udział wzięli goście nie tylko z Polski, ale także z zagranicy. Oczywiście nie zabrakło dodatkowych atrakcji, które wywołały uśmiech na twarzach uczestników.

Więcej na str. 21

OPRACOWAŁA
ALEKSANDRA JĘDRZEJKO

Wydawnictwo

UNIwersYTETU ŚLĄSKIEGO

NOWE KSIĄŻKI

Prace naukowe

BIOLOGIA. Mirosław Nako-nieczny: *Strukturalne i funkcjonalne przystosowania „Chrysolina pardalina” (Chrysomelidae; Coleoptera) do rozwoju na hiperakumulatorze niklu „Berkheya coddii” (Asteraceae) – studium porównawcze z „Chrysolina herba-cea”*, bibliogr., ryc., wykr., fot., tab., summ., rés., 25 zł

NAUKI o ZIEMI. „Geographia. *Studia et Dissertationes*”. T. 29. Red. Tadeusz Szczypek, bibliogr., tab., fot., rys., summ., rez., 13 zł

Podręczniki i skrypty

KULTURA, SZTUKA, MUZYKA. *Wiedza o kulturze w szkole. Skrypt dla studentów i nauczycieli*. Red. Anna Gomółka, Elżbieta Dutka, bibliogr., 36 zł

CHEMIA. Gabriela Grygierczyk, Marzena Podgórna: *Materiały pomocnicze do zajęć dydaktycznych z podstaw chemii*. Wyd. 5., bibliogr., tab., rys., 12 zł

ZAPOWIEDZI

Prace naukowe

HISTORIA. *Wieki stare i nowe*. T. 5. Red. Idzi Panic, Maria W. Watanowicz

FILOZOFIA. Sonia Bukowska: *Filozofia polska wobec problemu cywilizacji. Teoria Feliksa Konecznego*

Grażyna Szumera: *Cywilizacja w myśli polskiej. Poglądy filozoficzno-społeczne Erazma Majewskiego*

SOCJOLOGIA. Ewa Budzyńska: *Ład moralny w zmieniającym się społeczeństwie (socjologiczne studium wartości społeczno-moralnych mieszkańców Katowic)*

Marek S. Szczepański, Krzysztof Bierwiaczonek, Tomasz Nawrocki: *Kapitały ludzkie i społeczne a konkurencyjność regionów*

LITERATUROZNAWSTWO.

„Romanica Silesiana”. No 2: *La réécriture dans la littérature québécoise*. Ed. Krzysztof Jarosz,

Wielkie tematy literatury amerykańskiej. T. 4: *Rodzina*. Red. Teresa Pyzik, indeks, ilustr., summ., rés.

Teresa Banaś: *Pomiędzy tragicznością a groteską. Studium z literatury i kultury polskiej schyłku renesansu i wstępnej fazy baroku*, indeks, nota bibliogr., summ., rés., twarda opr.

Maciej Tramer: *Rzeczy wstydlive, a nawet mniej ważne*, nota bibliogr., wklejki, summ., rés.

FILOLOGIA KLASYCZNA. Józef Sieroń: *Problem cierpienia w literaturze i filozofii starożytnej Grecji. Zagadnienia wybrane*, bibliogr., indeks, summ., Zsfg.

JĘZYKOZNAWSTWO. Izabela Łuc: *Nazwy własne w literaturze dziecięco-młodzieżowej Małgorzaty Musierowicz*, bibliogr., tab., słownik nazw, summ., Zsfg.

Magdalena Pastuch: *Ukryte dziedzictwo. Ślady dawnej leksyki w słownictwie współczesnej polszczyzny*, bibliogr., indeks, summ., rez., opr. twarda

Halina Widła: *L’acquisition du français – langue troisième. Problèmes méthodologiques et implications partiques*, bibliogr., streszcz., summ.

DYDAKTYKA. „Z Teorii i Praktyki Dydaktycznej Języka Polskiego”. T. 19. Red. Helena Synowiec, rez., summ.

Małgorzata Wójcik-Dudek: *(Prze)trwać w okolicach mitu. Funkcje mityzacji w poezji Tadeusza Nowaka*, bibliogr., summ., Zsfg.

MENTIBUS MEMORANDIS. Tom 3. Barbara Pytłos: *Stanisław Zabierowski (1900–1988)*, bibliogr., wklejka, fot., summ., Zsfg.

BIBLIOTEKOZNAWSTWO. Aleksandra Jarczyk: *Polskie biblioteki gimnazjalne w województwie śląskim w latach 1922–1939 oraz ich rola w kształtowaniu kultury czytelnictwa młodzieży*, bibliogr., aneks, tab., summ., Zsfg., opr. twarda

KULTURA, SZTUKA, MUZYKA. „*Muzyka religijna – między epoka-*

mi i kulturami”. T. 1. Red. Krystyna Turek, Bogumiła Mika, przykłady nutowe, summ., Zsfg.

Tomasz Spaliński: *Twórczość gitarowa Józefa Świdra. Pogłębiona analiza aspektu wykonawstwa instrumentalnego*, bibliogr., indeks, aneksy, tab., płyta CD, summ., Zsfg., opr. twarda

PRAWO. Magdalena Habdas: *Przedsiębiorstwo jako przedmiot stosunków prawnorzeczowych*

PEDAGOGIKA. „Chowanna” 2007, R. L (LXIII), T. 2 (29): *Edukacja w sytuacji zmiany społecznej. Jubileusz XXX-lecia Wydziału Pedagogiki i Psychologii Uniwersytetu Śląskiego*. Red. Stanisław Juszczyk, bibliogr., wklejka, fot., abstract, schem., wykr.

Alina Szczurek-Boruta: *Zadania rozwojowe młodzieży i edukacyjne warunki ich wypełniania w środowiskach zróżnicowanych kulturowo i gospodarczo – studium pedagogiczne*, bibliogr., tab., rys., mapa, summ., Zsfg., opr. twarda

NAUKI o ZIEMI. „Kras i Speleologia”. T. 12 (XXI). Red. Andrzej Tyc, Jacek Jania, bibliogr., wklejka, tab., rys., fot., streszcz., rés.

Agnieszka Czajka: *Środowisko sedimentacji osadów przykorytkowych rzek uregulowanych na przykładzie Górnej Odry i Górnej Wisły*

Robert Krzysztofik: *Lokacje miejskie na obszarze Polski. Dokumentacja geograficzno-historyczna*, bibliogr., tab., rys.

Piotr Owczarek: *Transformacja koryt rzecznych w warunkach dostawy grubofrakcyjnego materiału stokowego (na przykładzie średniogórskich dopływów Odry i Wisły)*, bibliogr., tab., rys., fot., summ., Zsfg.

Podręczniki i skrypty

PEDAGOGIKA. *Kontakty z ludźmi „innymi” jako problem wychowania, opieki i resocjalizacji*. Wyd. 2. Red. Bogumiła Kosek-Nita, Danuta Raś

Bronislava Kasáňová: *Edukacja dzieci w wieku przedszkolnym. Wybrane problemy teoretyczne i praktyczne*, bibliogr., aneks, tab.

9 października 2007 r., Katedra Chrystusa Króla w Katowicach

Międzyuczelniana inauguracja roku akademickiego

Laudację wygłosił specjalista w zakresie emigracji polskiej ks. prof. Roman Dzwonkowski, pallotyn z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego

Foto: Antoni Trzmiel

Podczas uroczystości, metropolita katowicki abp Damian Zimoń wręczył nagrodę LUX EX SILESIA. Tegorocznym laureatem został abp Szczepan Wesoły, wieloletni duszpasterz Polonii na całym świecie

Pamiątkowa statuetka przedstawiająca św. Jacka

LUX EX SILESIA
2007

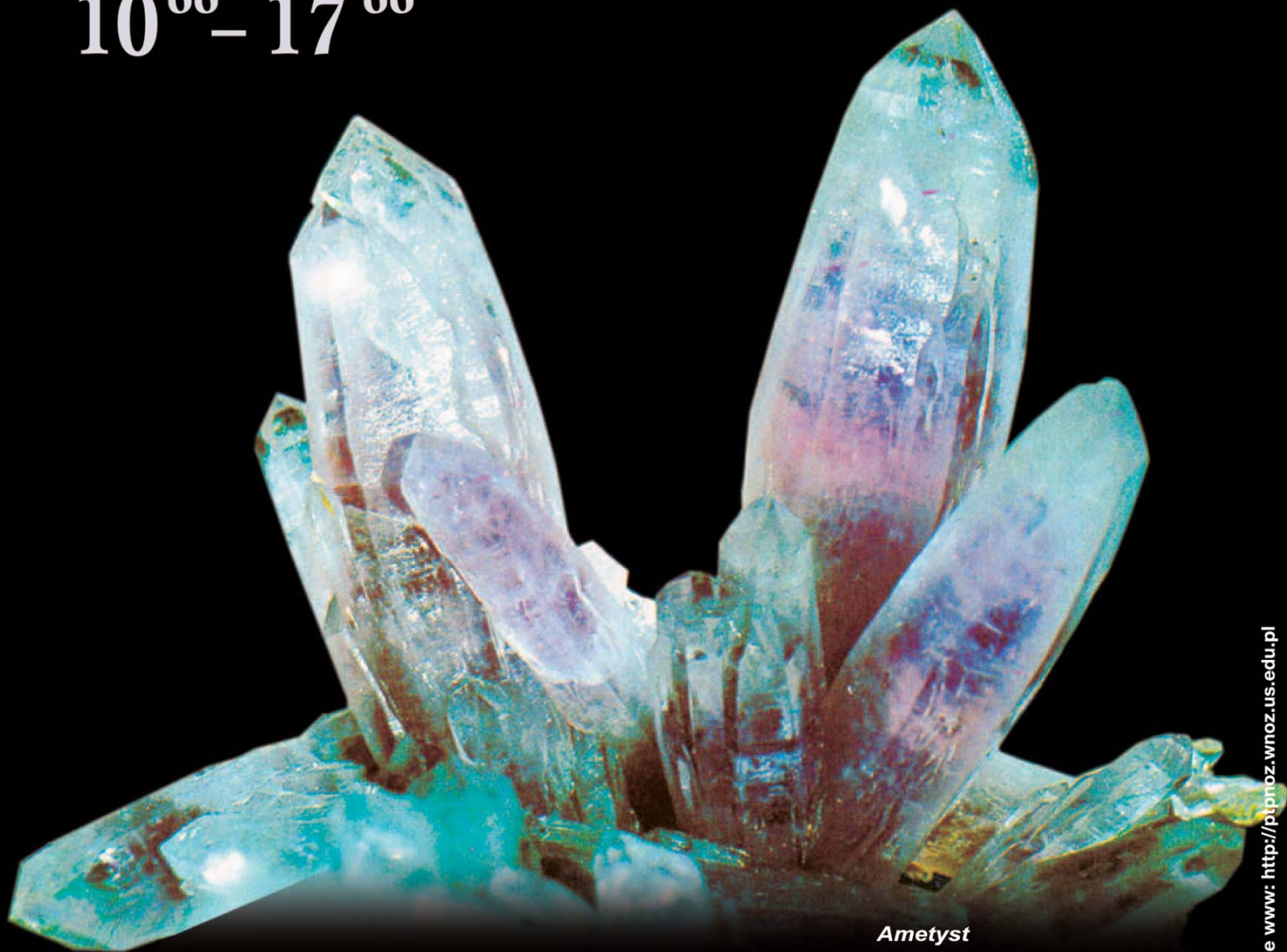

XL GIEŁDA MINERAŁÓW

Sosnowiec 2007

10-11 listopada (sobota, niedziela)

10⁰⁰ – 17⁰⁰

Ametyst

Wydział Nauk o Ziemi UŚ
Oddział Górnośląski PTPNoZ
ul. Będzińska 60, Sosnowiec
10.11.2007 godz. 17⁰⁰ sesja popularnonaukowa